Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ		Ἐξωτερικοῦ	
Ἐτησία	δρ. 8.—	Ἐτησία . .	φρ. χρ. 10.—
Ἑξάμηνος . . .	» 4,50	Ἑξάμηνος . »	» 5,50
Τρίμηνος . . .	» 2,50	Τρίμηνος . »	» 3,—

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ Λ. 20

Διὰ τῶν Πρακτόρων Ἐσωτερ. λ. 10. Ἐξωτερ. λ. 15.

Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, Α' καὶ Β' περιόδου τιμῶνται ἕκαστον λεπ. 25

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀρ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 24ος — *Ἐν Ἀθήναις, 18 Μαρτίου 1917* — *Ἔτος 39ον.—Ἀριθ. 16*

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'. (Συνέχεια)

Ὁ Κύρος Σμὶθ συλλογίσθηκε τότε νὰ ἐξευρευνήσῃ, στὰ σκοτεινά, τὴ μεγάλη ἐκείνη στρογγυλὴ βάσι, ποῦ ἐβάσταζε σὰν πιάτο τὸν ψηλότερο κῶνο.

Πρὶν πέτῃ νὰ κοιμηθῇ, ἤθελε νὰ ἰδῇ ἂν ὁ κῶνος αὐτὸς μποροῦσε νὰ τριγυρισθῇ ἀπὸ τὴν βάσι του, σὲ περίπτωσι ποῦ τὰ πλευρά του, πολὺ ἀπόκρημνα, θάκαναν ἀπρόσιτη τὴν κορυφή. Αὐτὸ τὸ ζήτημα τὸν ἀπασχολοῦσε πολύ, γιατὶ ἦταν πιθανό, ὅτι πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔγερνε τὸ καπέλλο, δηλαδὴ πρὸς βορρᾶν, τοροπέδιο δὲν θᾶταν ἐλεύθερο. Ἂν λοιπόν, ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, ἡ κορυφὴ τοῦ βουνοῦ ἦταν ἀπρόσιτη καὶ ἄν, ἀπὸ τἄλλο, δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ τριγυρίσουν τὴν βάσι τοῦ κώνου, θὰ τοὺς ἦταν ἀδύνατο νὰ ἰδοῦν τὰ δυτικὰ τῆς χώρας κι' ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδρομῆς θὰ ἔμενε σχεδὸν ἀνεκπλήρωτος.

Ὁ μηχανικός, ἀφίνων τὸν Πέγκροφ καὶ τὸν Νὲδ νὰ ἑτοιμάσουν «τὰ κρεββάτια», καὶ τὸν Γεδεὼν Σπίλετ νὰ σημειώσῃ τὰ συμβάντα τῆς ἡμέρας, ἐπῆρε τὸ κυκλικὸ χεῖλος τοῦ ὀροπεδίου, διευθυνόμενος πρὸς βορρᾶν. Ὁ Χάρμπερτ τὸν ἀκολουθοῦσε.

Ἡ νύκτα ἦταν ὡραία καὶ ἥσυχη, τὸ σκοτάδι ὄχι πολὺ βαθὺ ἀκόμη. Ὁ Κύρος Σμὶθ καὶ ὁ μικρὸς ἐπήγαιναν πλάϊ-πλάϊ χωρὶς νὰ μιλοῦν. Σὲ μερικὰ μέρη, τοροπέδιο ἀνοίγετο μπροστά τους πλατὺ κι' ἐπερνοῦσαν χωρὶς ἐμπόδιο. Εἰς ἄλλα ὅμως, τὰ κρημνίσματα δὲν ἄφιναν παρὰ ἕνα στενὸ μονοπάτι, ὅπου δυὸ ἄνθρωποι δὲν μποροῦσαν νὰ περάσουν μαζί. Παρακάτω μάλιστα, ὁ Κύρος Σμὶθ καὶ ὁ Χάρμπερτ ἀναγκάσθηκαν νὰ σταματήσουν. Ἀπὸ τὸ σημεῖο ἐκεῖνο οἱ δυὸ κῶνοι ἐνώνοντο καὶ τοροπέδιο ἐτελείωνε 'ς ἕνα πελώριο τοῖχο, μὲ κλίσι ἑβδομήντα σχεδὸν μοιρῶν.

Ἀλλ' ἂν ὁ μηχανικὸς καὶ τὸ παιδὶ δὲν μποροῦσαν ἔτσι νὰ τριγυρίσουν τὴν βάσι τοῦ κώνου, μήπως θὰ ἦταν εὔκολο νἀναιβοῦν κατ' εὐθεῖαν στὴν κορυφή;

Πραγματικῶς, ἐμπρός τους ἔχασκε μιὰ βαθειὰ σχισμάδα τοῦ πέτρινου ὄγκου. Ἦταν, νὰ ποῦμε, ὁ λαιμός, τὸ στόμιο τοῦ κρατῆρος, ἀπ' ὅπου ἐχύνοντο ἡ λάβες, ὅταν ἀκόμη τὸ ἠφαίστειο ἔκανε ἐκρήξεις. Αὐτὲς ἡ λάβες, ἡ πηγμένες σκωριές, ἐσχημάτιζαν ἐκεῖ σὰ μιὰ φυσικὴ σκάλα, μὲ μεγάλα πλατιὰ σκαλοπάτια, ποῦ εὐκόλυνε πολὺ τὸ ἀναίβασμα.

Μὲ μιὰ ματιά, ὁ Κύρος Σμὶθ εἶδε τὸ ἀνέλπιστο βοήθημα καί, χωρὶς δισταγμό, χώθηκε στὴν πελώρια ἐκείνη σχισμάδα, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν Χάρμπερτ.

Τὸ σκότος ἐκεῖ-μέσα ἦταν πυκνότερο κ' ἐπρόκειτο νἀναιβοῦν 'ς ἕνα ὕψος χιλίων τουλάχιστο ποδῶν. Τὰ ἐσωτερικὰ πλάγια τοῦ κρατῆρος θὰ ἦταν ἔτσι ὡς ἀπάνω σὰν σκάλα; Θὰ ἔβλεπαν. Ὁ μηχανικὸς θὰ ἐξακολουθοῦσε τώρα νἀνεβαίνῃ τὰ σκαλοπάτια, ὅσο δὲν θὰ τὸν ἐσταματοῦσε ἐμπόδιο ἀνυπέρβλητο. Καὶ τέτοιο ἐμπόδιο, εὐτυχῶς, δὲν παρουσιάζετο.

Ὅτι τὸ ἠφαίστειο ἐκεῖνο ἦταν τελείως σβυσμένο, δὲν χωροῦσε ἀμφιβολία. Οὔτε ἴχνος καπνοῦ δὲν ἐξέφευγε ἀπὸ τὰ πλευρά του, οὔτε ἴχνος φωτιᾶς δὲν ἐφαίνετο στὰ βάραθρά του. Κανένας κρότος, καμμιὰ βουὴ δὲν ἀνέβαινε ἀπὸ τὰ σκοτεινά, τὰ ἀπύθμενα ἐκεῖνα πηγάδια, ποῦ θὰ ἔφθαναν ἴσως ὡς τὸ κέντρο τῆς γῆς. Ἀκόμη κ' ἡ ἀτμόσφαιρα, μέσα στὸν κρατῆρα, δὲν ἐμύριζε καθόλου θειάφι. Τὸ ἠφαίστειο ἐκοιμᾶτο βαθειά, ἦταν νεκρό.

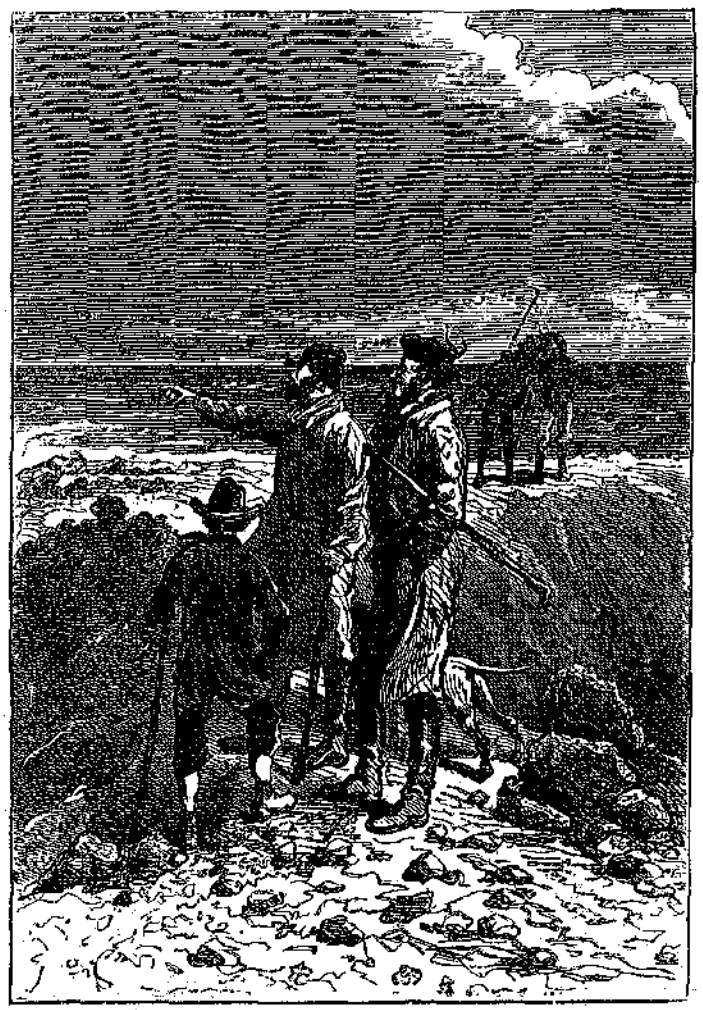

«Μόνο θάλασσα ἦταν ὁλόγυρά τους...» (Σελ. 126, στ. γ'.)

Όσο ἀνέβαιναν τὰ ἐσωτερικὰ πλάγια, ὁ Κύρος Σμὶθ καὶ ὁ Χάρμπερτ ἔβλεπαν τὸν κρατῆρα νὰ εὑρύνεται ἐπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια των. Ἡ ἀκτῖνα τοῦ κυκλικοῦ ἐκείνου κομματιοῦ τ' οὐρανοῦ, ποὺ ἐπλαισιώνετο ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ κώνου, εἶχε μεγαλώσει πολύ. Σὲ κάθε σχεδὸν βῆμα ποὺ ἔκαναν οἱ ἀναβάτες, καινούργια ἄστρα τοὺς παρουσιάζοντο. Οἱ ἀστερισμοὶ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ἐκείνου οὐρανοῦ ἔλαμπαν ζωηρότατα. Στὸ ζενὶθ φεγγοβολοῦσε ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος Ἀντάρης τοῦ Σκορπίου καί, λίγο μακρύτερα, τὸ β ἐκεῖνο τοῦ Κενταύρου, ποὺ θεωρεῖται τὸ πλησιέστερο στὸν πλανήτη μας ἄστρο. Ἔπειτα, ὅτο μεγάλωνε ὁ κύκλος, παρουσιάσθηκαν διαδοχικῶς ὁ Φομαλὼ τοῦ Ἰχθύος, τὸ Νότιον Τρίγωνον καὶ τέλος, ἐπάνω σχεδὸν στὸν ἀνταρκτικὸ πόλο τοῦ κόσμου, ὁ σπινθηροβόλος ἐκεῖνος Νότιος Σταυρός, ποὺ ἀντικαθιστᾷ τὸν Πολικὸ ἀστέρα τοῦ ἡμισφαιρίου μας.

Στὴς ὀπτώ, ὁ Κύρος Σμὶθ καὶ ὁ Χάρμπερτ κατώρθωσαν νὰ φθάσουν στὴν ψηλότερη ράχη τοῦ βουνοῦ, στὴν κορυφὴ αὐτὴ τοῦ κώνου.

Τὸ σκοτάδι, ἐκείνη τὴν ὥρα, ἦταν πυκνὸ καὶ τὸ βλέμμα ἁπλώνετο σὲ ἀκτῖνα δυὸ μόλις μιλλίων. Ἡ θάλασσα περικύκλωνε τὴν ἄγνωστη ἐκείνη γῆ, ἢ τὴν ἄφινε νὰ ἑνώνεται, πρὸς τὰ δυτικά, μὲ καμμιὰ ἤπειρο τοῦ Εἰρηνικοῦ; Δὲν μποροῦσαν ἀκόμη νὰ τὸ ἰδοῦν. Ἐκεῖ - κάτω, στὸν δυτικὸ ὁρίζοντα, μιὰ ταινία συννέφων ἐμεγάλωνε τὰ σκότη καὶ τὸ μάτι δὲν μποροῦσε νὰ διακρίνῃ ἂν οὐρανὸς καὶ θάλασσα ἑνώνοντο ἢ ὄχι σὲ μιὰ κυκλικὴ γραμμή.

Ἀλλά, 'ς ἕνα σημεῖο τοῦ ὁρίζοντος ἐκείνου, παρουσιάσθηκε ἄξαφνα μιὰ χλωμὴ λάμψι, ποὺ κατέβαινε σιγὰ - σιγά, ὅσο τὸ σύννεφο ἀνέβαινε στὸ ζενίθ. Ἦτο τὸ μισοφέγγαρο, ἕτοιμο νὰ δύσῃ. Ἀλλ' ὅσο ἀμυδρὸ κι' ἂν ἦταν τὸ φῶς του, ἔφθασε νὰ διαγράψῃ καθαρὰ τὴν γραμμὴ τοῦ ὁρίζοντος, ποὺ εἶχε ξεσκεπασθῆ πιὰ ἀπὸ τὸ σύννεφο, καὶ τότε ὁ μηχανικὸς μπόρεσε νὰ ἰδῇ μιὰ στιγμὴ τὸ εἴδωλο τοῦ φεγγαριοῦ, τρεμουλιαστό, νὰ καθρεφτίζεται σὲ μιὰ ὑγρὴ ἐπιφάνεια...

Ἄρπαξε τὸ χέρι τοῦ παιδιοῦ καὶ μὲ βαθειὰ φωνὴ τοῦ εἶπε :

— Νῆσος !

Καὶ τὸ μισοφέγγαρο σβύσθηκε στὴ θάλασσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Στὴν κορυφὴ τοῦ κώνου.—Τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ κρατῆρος.—Ὁλόγυρα θάλασσα.—Καμμιὰ στεριὰ πουθενά !—Ἡ ἀκτὴ ἀπὸ ψηλά.—Ὑδρογραφία καὶ ὀρογραφία.—Ἡ νῆσος κατοικεῖται;—Βαπτίζονται ὅρμοι, κόλποι, ἀκρωτήρια καὶ ποτάμια.—Ἡ νῆσος Λίγκολν.

Μετὰ μισὴ ὥρα, ὁ Κύρος Σμὶθ καὶ ὁ Χάρμπερτ ἦταν γυρισμένοι στὸν καταυλισμό. Ὁ μηχανικὸς περιωρίσθηκε νὰ πῇ στοὺς συντρόφους του, ὅτι ἡ γῆ, ὅπου τοὺς ἔρριξε ἡ τύχη, ἦταν νῆσος καὶ ὅτι αὔριο θὰ ἐσκέπτοντο. Ἔπειτα, τοποθετήθηκε καθένας ὅπως μπόρεσε καλλίτερα γιὰ ὕπνο καὶ σὲ λίγο, στὴν τρύπα ἐκείνη τῆς ἠφαιστειακῆς μαυρόπετρας, σὲ ὕψος 2,500 ποδῶν ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, οἱ «νησιῶτες» μας ἐκοιμῶντο βαθειὰ καὶ ἥσυχα.

Τὴν ἐπαύριον, 30 Μαρτίου, ἀφοῦ ἐπρογευματίσαν μὲ τὸν φασιανό, ὁ μηχανικὸς θέλησε νὰ κατεβῇ πάλι στὴν κορυφή, γιὰ νὰ ἐξετάσῃ καλλίτερα τὴ νῆσο, ὅπου αὐτὸς κ' οἱ σύντροφοί του θὰ ἔμεναν φυλακισμένοι, ἴσως γιὰ ὅλη τους τὴ ζωή... Αὐτὴ τὴ φορά, οἱ σύντροφοί του τὸν ἀκολούθησαν. Ἤθελαν κι' αὐτοὶ νὰ ἰδοῦν ἀπὸ ψηλὰ τὴν φυλακή τους.

Ἐξεκίνησαν στὴς ἑπτά. Κανεὶς δὲν ἐφαίνετο λυπημένος ἢ ἀνήσυχος γιὰ τὴν τύχη ποὺ τοὺς ἐφανερώθη. Εἶχαν πεποίθησι στὸν ἑαυτό τους, εἶχαν τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ τἀβγαζαν πέρα, ὅ,τι κι' ἂν συνέβαινε. Κι' ὁ μὲν μηχανικὸς ἦταν ἥσυχος, γιατὶ αἰσθάνετο τὸν ἑαυτό του ἱκανὸ νὰ ποσπάσῃ ἀπὸ τὴν ἄγρια ἐκείνη φύσι ὅ,τι ἐχρειάζετο γιὰ τὴν ζωὴ τῶν συντρόφων του καὶ τὴν δική του, οἱ δὲ ἄλλοι—κι' αὐτὴ ἦταν ἡ διαφορά,—γιατὶ εἶχαν μαζύ τους τὸν Κύρο Σμίθ.

Ὁ Πέγκροφ μάλιστα, ἀπὸ τὸ ἄναμμα ἐκεῖνο τῆς φωτιᾶς μὲ τὸν φακό, δὲν θὰ πελπίζετο στιγμὴ οὔτε 'ς ἕνα γυμνὸ βράχο, ἂν στὸ βράχο αὐτὸν ἦταν κι' ὁ μηχανικός.

— Δὲ βαρυέσαι! ἔλεγε. Ἐμεῖς φύγαμε ἀπὸ τὴ Ρισμόνδη, χωρὶς τὴν ἄδεια τῶν ἀρχῶν. Ὁ διάβολος νὰ σκάσῃ, θὰ κατορθώσουμε νὰ φύγωμε κι' ἀπὸ δῶ, ὅπου δὲν μᾶς κρατεῖ κανένας!

Ὁ Κύρος Σμὶθ ἀκολούθησε τὸν ἴδιο δρόμο τὸν χθεσινό. Θὰ τριγύριζαν τὸν κῶνο ἀπὸ τὸ ὀροπέδιο, ὡς τὸν λαιμὸ τοῦ κρατῆρος. Ὁ καιρὸς ἦταν λαμπρός. Ὁ ἥλιος ἀνέβαινε σὲ οὐρανὸ καθαρώτατο κ' ἐχρύσιζε μὲ τὴς ἀκτῖνές του ὅλη τὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ βουνοῦ.

Ἔφθασαν στὸν κρατῆρα. Ἦταν ὅπως τὸν εἶχε μαντεύσῃ ὁ μηχανικὸς χθὲς στὰ σκοτεινά: δηλαδὴ ἕνα πελώριο χωνί, ποὺ βαθμηδὸν ἐπλατύνετο, ὡς ἕνα ὕψος χιλίων ποδῶν ἀπὸ τὸ ὀροπέδιο. Στὸ κάτω μέρος, πλατιὰ ρυάκια πηγμένης λάβας αὐλάκωναν φειδωτὰ τὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ, ὡς τὴς κατώτερες κοιλάδες. Ἀπὸ μέσα, ὁ κρατήρ, μὲ κλίσι τριανταπέντε ὡς σαράντα μοιρῶν, δὲν παρουσίαζε ἐμπόδια στὸ ἀναίβασμα. Ἐβλεπες ἴχνη λάβας πολὺ παλαιᾶς, ποὺ θὰ ἐχύνετο ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ κώνου, πρὶν νὰ τῆς ἀνοίξῃ νέο δρόμο τὸ πλάγιο ἐκεῖνο ρῆγμα τοῦ κρατῆρος. Ὅσο γιὰ τὴν ἠφαιστειακὴ ἑστία, ποὺ διατηροῦσε σὲ συγκεινωνία τὰ ὑπόγεια στρώματα μὲ τὸν κρατῆρα, δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ βάθος της, γιατὶ ἐχάνετο στὸ σκοτάδι. Πραγματικῶς ὅμως, ἡ ἑστία αὐτὴ ἦταν πρὸ πολλοῦ σβυσμένη.

Στὴς ὀκτώ, ὁ Κύρος Σμὶθ κ' οἱ σύντροφοί του ἐμαζεύθηκαν στὴν κορυφὴ τοῦ κρατῆρος, σὲ μιὰ κωνικὴ τούρλα, ποὺ ἐξώγκωνε τὸ βορεινό του χεῖλος.

— Θάλασσα! παντοῦ θάλασσα! ἐφώναξαν ὅλοι μ' ἕνα στόμα.

Πραγματικῶς, μόνο θάλασσα ἦταν ὁλόγυρά τους. Καμμιὰ γῆ πουθενά, οὔτε νῆσος, οὔτε ἤπειρος. Κι' οὔτ' ἕνα πανί, σὲ ἀκτῖνα πενῆντα μιλλίων.

Τὸ νησί τους κατεῖχε τὸ κέντρο μιᾶς ἐκτάσεως, ποὺ ἐφαίνετο ἀπέραντη ὑγρὴ ἐρημιά !

Ἄφωνοι, ἀκίνητοι, ὁ μηχανικὸς κ' οἱ σύντροφοί του ἐκύτταξαν λίγες στιγμὲς πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ Ὠκεανοῦ. Τὸν ἐξερεύνησαν μὲ τὰ βλέμματά τους ὡς τὰ τελευταῖά του ὅρια. Ἀλλ' οὔτε τὰ μάτια τοῦ ναυτικοῦ, ὀξυδερκέστερα ἀπ' ὅλα τἄλλα, ἀληθινὰ τηλεσκόπια, δὲν κατώρθωσαν νὰνακαλύψουν τίποτα, τίποτα!

Μετὰ τὸν Ὠκεανό, ἐκύτταξαν τὸ νησί, ποὺ ἐφαίνετο τώρα ὁλόκληρο. Καὶ πρῶτος ὁ Γεδεὼν Σπίλετ ἐρώτησε:

— Πόσο μεγάλο νὰ εἶνε ;

Ὁ Κύρος Σμὶθ συλλογίσθηκε λίγες στιγμές, ἐκύτταξε προσεκτικὰ τὴν περίμετρο τῆς νήσου, λογάριασε ἀπὸ τὶ ὕψος ἔκανε αὐτὴ τὴν παρατήρησι, καὶ εἶπε :

— Ὁ γῦρος τῆς ἀκρογιαλιᾶς θὰ εἶνε ἐπάνω ἀπὸ ἑκατὸ μίλλια.

— Καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἑπομένως ;

— Εἶνε δύσκολο νὰ τὴν λογαριάσω, γιατί εἶνε πολὺ ἰδιότροπα σχηματισμένη.

Ἂν ὁ Κύρος Σμὶθ δὲν ἔσφαλε στὸ λογαριασμό του, ἡ νῆσος εἶχε σχεδὸν τὴν ἔκτασι τῆς Μάλτας ἢ τῆς Ζακύνθου. Ἀλλὰ ἦταν πολὺ πιὸ ἀκανόνιστη καὶ λιγώτερο πλουσία σὲ ὅρμους, κόλπους καὶ ἀκρωτήρια. Τὸ σχῆμά της, ἀληθινὰ παράξενο, ἐξέπληττε τὸν παρατηρητὴ καὶ ὅταν ὁ Γεδεὼν Σπίλετ, κατὰ συμβουλὴ τοῦ μηχανικοῦ, τὴν ἐζωγράφισε, εἶδαν πῶς ἔμοιαζε μὲ κάποιο ζῶο φανταστικό, μὲ κάποιο τερατώδη πτερόποδα, ἀποχοιμισμένο στὴν ἐπιφάνεια τοῦ Εἰρηνικοῦ.

Ὁ πρόχειρος χάρτης, ποὺ ἔκαμε ὁ Σπίλετ, ἦταν ἀρκετὰ ἀκριβής. Ἡ ἀνατολικὴ ἀκτή,—ἐκείνη δηλαδὴ ὅπου εἶχαν βγῆ οἱ ναυαγοί,—ἐκαμπυλώνετο πλατειὰ κι' ἔκλεινε ἕνα μεγάλον ὅρμο, ποὺ ἐτελείωνε πρὸς τὰ νοτιοανατολικὰ 'ς ἕνα μυτερὸ ἀκρωτῆρι. Στὰ βορειοανατολικά, ἄλλα δυὸ ἀκρωτήρια ἐπροστατευαν τὸν ὅρμο, καὶ μεταξύ τους ἐσχηματίζετο ἕνας μικρὸς κόλπος, ὅμοιος μὲ τὸ μισανοικτὸ στόμα κανενὸς φόβεροῦ καρχαρία.

Ἀπὸ τὰ βορειοανατολικὰ ὡς τὰ βορειοδυτικά, ἡ ἀκτὴ ἐστρογγύλευε σὰν πλακωτὸ κρανίο θηρίου καὶ παραμέσα ὑψώνετο, γιὰ νὰ σχηματισθῇ μιὰ μεγάλη καμπούρα, χωρὶς καθαρὸ σχῆμα 'ς αὐτὸ τὸ μέρος τῆς νήσου, ποὺ τὸ κέντρο της κατεῖχε τὸ ἡφαίστειο.

Ἀπ' αὐτὸ τὸ σημεῖο, πρὸς τὰ βορεινὰ καὶ τὰ νότια, ἡ ἀκρογιαλιὰ ἀκολουθοῦσε ἀρκετὰ κανονικὴ γραμμή, σκαμμένη, κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ μήκους της, ἀπὸ ἕνα στενὸ ὅρμο, ἀπ' ὅπου ἀρχιζε μιὰ μακρυὰ γλῶσσα γῆς, ὅμοια μὲ οὐρὰ κροκοδείλου. Ἡ οὐρὰ αὐτὴ ἐσχημάτιζε μιὰν ἀληθινὴ χερσόνησο, ποὺ προχωροῦσε τριάντα σχεδὸν μίλλια στὴ θάλασσα.

(Ἕπεται συνέχεια) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΙ ΝΑ ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ

Ἀγαπητοί μου,

ΤΡΟ ἡμερῶν, ἕνας φιλόμουσος νέος ἔγραψε στὴ Διάπλασι, παρακαλῶντας νὰ μ' ἐρωτήσῃ «ποιὰ βιβλία χρεωστεῖ κανεὶς νὰ διαβάσῃ», γιὰ νὰπαντήσω μὲ μιὰ Ἐπιστολή. Πραγματικῶς τὸ θέμα ἀξίζει κ' ἐζήτησα προθεσμία, γιὰ νὰ τὸ μελετήσω. Ἤθελα πρὸ πάντων νὰ εὕρω ἕνα παλιό, πολύτιμο βιβλίο, τὴν «Θετικιστικὴ Κατήχησι» τοῦ διασήμου Γάλλου φιλοσόφου Αὐγούστου Κόντ, ποὺ στὸ τέλος ἔχει τὴν «Θετικιστικὴ Βιβλιοθήκη», δηλαδὴ κατάλογο ὅλων ἐκείνων τῶν βιβλίων ποὺ πρέπει, κατὰ τὸν Κόντ, νὰ ἔξῃ ὁ ἄνθρωπος, γιὰ νὰ λέγεται μορφωμένος. Δυστυχῶς, δὲν τὸ κατώρθωσα. Κάπου θὰ εἶνε τρυπωμένο ἢ κάπου θὰ λειβαδεύῃ, ἀγνωστο κι' ἀγύριστο... Θυμοῦμαι ὅμως ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ καταλόγου, προπάντων τὰ φιλολογικά,—γιατὶ ὁ Κόντ περιλαμβάνει στὴ Βιβλιοθήκη του τριῶν εἰδῶν βιβλία : ἐπιστημονικά, φιλοσοφικά, φιλολογικά. Τὰ «φιλολογικὰ» εἶνε γενικῶς ἡ Ποίησις, ἡ δημιουργία, τὰ ἔργα τῆς φαντασίας. Καὶ 'ς αὐτά, πρῶτος-πρῶτος ἀναγράφεται ὁ Ὅμηρος, ὁ πατέρας τῆς ποιήσεως,—ὄχι μόνο τῆς ἐπικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς λυρικῆς, καὶ τῆς δραματικῆς ἀκόμη—μὲ τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσεια. Ἔπειτα ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς κι' ὁ Εὐριπίδης, μὲ δυὸ-τρεῖς τραγῳδίες ὁ καθένας, ὁ Ἀριστοφάνης μὲ δυὸ-τρεῖς κωμῳδίες, ὁ Πίνδαρος μὲ μερικοὺς Ὕμνους, ὁ Πλάτων μὲ μερικοὺς Διαλόγους,—γιατὶ οἱ πλατωνικοὶ διάλογοι, καθὼς ξέρετε, εἶνε καὶ φιλοσοφικὰ ἔργα, ἀλλὰ εἶνε καὶ καλλιτεχνικά,—ἔπειτα ὁλίγος Θεόκριτος καὶ ὀλίγος Λουκιανός. Ἀπὸ τὴ Λατινικὴ Φιλολογία, ὁ Βιργίλιος μὲ τὴν Αἰνειάδα καὶ ὁ Ὁράτιος μὲ μιὰ διαλεκτὴ συλλογὴ λυρικῶν. Ἀπὸ τοὺς νεώτερους, ὁ Δάντης (Θεία Κωμῳδία), ὁ Μίλτων (Ἀπολεσθεὶς Παράδεισος), ὁ Σαίξπηρ (πέντ' ἕξη τραγῳδίες), ὁ Ρακίνας («Γοθολία» ποὺ εἶνε τὸ ἀριστούργημά του,) ὁ Μολιέρος (Ἀμφιτρύων, Μισάνθρωπος, Ταρτοῦφος, κτλ.) ὁ Λεσσὰζ (Χωλὸς Διάβολος), ὁ Σερβάντες (Δὸν Κιχώτης), ὁ Γκαῖτε (Φάουστ, Ἰφιγένεια,) ὁ Λέσσιγκ (Λαοκόων),—καὶ κάποια ἄλλα ποὺ δὲν τὰ θυμοῦμαι, μολονότι κι' ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἀναφέρω, δὲν εἶμαι βέβαιος ἂν ὑπάρχουν ὅλα στὸν κατάλογο τοῦ φιλοσόφου.

Λάβετε τώρα ὑπ' ὄψει, ὅτι ὁ Κόντ ἔγραφε κατὰ τὰ 1850. Στὴ βιβλιοθήκη του ἑπομένως δὲν ὑπάρχουν συγγραφεῖς σύγχρονοι, ποὺ ἔγειναν κλασικοί, νὰ ποῦμε, τὰ τελευταῖα χρόνια. Φυσικά, τὴ σύγχρονή του φιλολογία πάντα κανεὶς τὴν ξέρει καλλίτερα καὶ τέτοιοι κατάλογοι ἀναφέρονται συνήθως στὴν πιὸ παλιά. Μοῦ φαίνεται ὅμως, ὅτι γιὰ τὴ γενικὴ μόρφωσι τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε ἀπαραίτητοι σήμερα: ὁ Ἴψεν, ὁ Νίτσε, (ὡς ποιητής), ὁ Τολστόϊ, ὁ Δοστογιέβσκη, ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ, ὁ Λεκὸντ Ντελίλ, ἡ Γεωργία Σάνδη, ἡ ἀγγλὶς Ἐλλιοτ, ἡ ἀμερικανὶς Μπέκκερ Στόου (Καλύβη τοῦ μπάρμπα-Θωμᾶ,) ὁ Δίκενς, ὁ Φλωμπέρ, ὁ Ζολᾶ, ὁ Κίπλιγκ, ὁ Τέννυσων, ὁ Μπάϊρων, ὁ ἀμερικανὸς Λονγφέλλοου, ὁ Μπιόρνσων, ὁ Χάουπτμαν, ὁ Σιέγκεβιτς, κτλ. Ἕνα-δυὸ τοὐλάχιστο βιβλία τοῦ καθενός, τἀρίστουργήματα, πρέπει κανεὶς νὰ τὰ ξέρῃ. Τὴν «Παναγία τῶν Παρισίων» π. χ. καὶ τ' «Ἀνατολικὰ» τοῦ Οὐγγώ. Τὸ «Ἔγκλημα καὶ τὴν Τιμωρία» τοῦ Δοστογιέβσκη, τὸ «Ρόσμερσχολμ» τοῦ Ἴψεν, τὴ Σονάτα τοῦ Κρόϊτσερ» τοῦ Τολστόϊ, τὸ «Κὸ Βάντις;» (Ποῦ ὑπάγεις ;) τοῦ Σιέγκεβιτς, καὶ καθεξῆς. Τέτοια βιβλία, εἴτε μεταφρασμένα, εἴτε στὸ πρωτότυπο, ἂν ξέρετε τὴ γλῶσσα, σεῖς οἱ μεγαλείτεροι νὰ τὰ διαβάζετε. Δὲν εἶνε βέβαια καθαυτὸ γιὰ παιδιά. Ἀλλὰ μήπως εἶνε περισσότερο, κι' αὐτὰ ποὺ διαβάζετε συνήθως; Ἐπιτέλους ἐκεῖνα εἶνε ἀριστουργήματα...

Ἐννοεῖται, ὅτι κάθε μορφωμένος ἄνθρωπος τὴν φιλολογία τοῦ τόπου του χρεωστεῖ νὰ γνωρίζῃ καὶ νὰ παρακολουθῇ περισσότερο ἀπ' ὅλες τὴς ξένες. Καὶ σεῖς, σὰν Ἑλληνόπουλα, τὴν Ἑλληνικὴ κυρίως πρέπει νὰ προτιμᾶτε. Ὅσο γιὰ ποιήματα, ἡ Διάπλασι σᾶς γνωρίζει ὁλοένα τοὺς καλλίτερους Ἕλληνας ποιητὰς καὶ σᾶς ὁδηγεῖ νὰ βρίσκετε τἀριστουργήματά τους. Ἀπὸ τἄλλα Ἑλληνικά, —διηγήματα, μυθιστορήματα, θεατρικὰ ἔργα,—ἐγὼ θὰ σᾶς συνιστοῦσα: Ροΐδη, Βικέλα, Παπαδιαμάντη, Βιζυηνό, Καλλιγᾶ («Θάνος Βλέκας»), Στέφανο Ξένο («Ἥρωϊς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως»), Κορομηλᾶ (κωμῳδίες καὶ δράματα), Βερναρδάκη, Κόκκο (κωμειδύλλια), Καμπύση («Δακτυλίδι τῆς Μάννας»), Ἀντώνη Μάτεσι («Βασιλικός»), Πολυλᾶ (Διηγήματα), Χρηστομάνο («Κερένια Κούκλα»). Αὐτοὶ ὅλοι εἶνε πεθαμένοι. Γιὰ τοὺς ποιητὰς ὅμως καὶ τοὺς πεζογράφους ποὺ ζοῦν κ' ἐργάζονται ἀκόμη, περιττὸ νὰ σᾶς πῶ. Τοὺς ξέρετε, τοὺς ἀκοῦτε, τοὺς μαθαίνετε. Ὅ,τι καινούργιο βιβλίο βγαίνει, καὶ κάνει κρότο, καὶ κρίνεται ὡς διαλεκτό, πρέπει νὰ τὸ παίρνετε,—οἱ μεγαλήτεροι πάντα ἐννοῶ. Τὸ συμπέρασμα εἶνε, ὅτι τέτοια πρέπει νὰ διαβάζετε. Ὁ κατάλογός μου, ἂν καὶ πρόχειρος, δὲν εἶνε πολὺ ἀτελής. Ἂν παρακολουθῇ κανεὶς τὴν φιλολογικὴ κίνησι τοῦ τόπου του καὶ τῆς ἐποχῆς του, ἂν φροντίσῃ, σὰν Ἕλληνα, νὰ γνωρίσῃ τὴν πιὸ παλιά, μὲ τὰ ὀνόματα τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ποὺ σᾶς ἔδωσα παραπάνω, καὶ ἂν διαβάσῃ σιγὰ - σιγά, ἀπὸ τἀρχαῖα ἑλληνικὰ καὶ τὰ νεώτερα ξένα, ὅσ' ἀναφέρονται στὴν ἀρχή, μπορεῖ νὰ λέγῃ, ὅτι εἶνε ἄνθρωπος φιλολογικὰ μορφωμένος!

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ

LV

Πεῖνα ἂς φουντώνῃ, μαρασμός,
φουρτοῦνα ἂς βράζῃ ἐντός μου
μόνο ἂς μὴ σφάζῃ δίκοπη,
γυμνὴ ματιὰ τοῦ κόσμου!
Ἡ ἀνεμοξάλη ἂς τὴ χτυπῇ
τὴν ταπεινή μου στέγη,
ἂν νὰ σκεπάσῃ ἀποζητᾷ
κάποιον φτωχό, ποὺ κλαίγει...

LVI

Ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ λαχτάρα μας
μοιάζει φακό, ποὺ βλέπει
τὴ λάμψι—κι' ὄχι τὴ φωτιά·
ὄχι μορφή—ἀλλὰ σκέπη.
Μὰ ἡ ἀλήθεια φθάνει, κ' ἐρημιά
νοιώθει ἡ καρδιὰ καὶ πόνο·
μιὰ πετονιά, ποὺ ἀγκομαχᾷ,
μὰ σέρνει φύκια μόνο...

LVII

Γυρμένη ἐσὺ βαλσνιδιὰ
'στὸ ὀρθὸ τὸ μονοπάτι,
εἶσαι τὸ πρῶτο λίκνο μας
καὶ τὸ στερνὸ κρεββάτι...
Τὰ ἀθῶα τὰ πρῶτα ὀνείρατα
σὲ 'σὲ ἡ ψυχή μας βλέπει,
σ' ἐσὲ σφαλάει τὰ μάτια μας
καὶ τοῦ θανάτου ἡ σκέπη...

LVIII

Μακριὰ ἂν φαντάζῃ ἡ στράτα μας,
στρωτὴ εἶνε καὶ καθάρια·
βράχια δὲν ἔχει ἀγνωστὰ
καὶ σύμπυκνα θυμάρια·
μὰ ἐμεῖς τὰ πλάγια πιάνομε
καὶ τ' ἄγρια μονοπάτια:
ὅπως νὰ ἰδῇ θέλει ἡ ψυχή,
ἔτσι θωροῦν τὰ μάτια...

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Η BENTETTA

[Μυθιστόρημα ὑπὸ A. FERGUSON]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ϛ'. (Συνέχεια)

Καὶ ὅμως, ἡ φρικτὲς φοβέρες καὶ βλασφημίες τοῦ ἀγριανθρώπου ἐκείνου ἀντηχοῦσαν ἀκόμη στ' αὐτιά μου, γιὰ νὰ μὲ γυρίζουν στὴν πραγματικότητα, κ' ἤμουν πάντα δεμένος ἐκεῖ, στὸν τοῖχο, μάρτυρας ἀνίσχυρος, σχεδὸν ἕνα θῦμα.

Μιὰ μόνη μοῦ ἔμενε παρηγορία: ὅτι ὁ Φραντζέσκος θὰ κατώρθωσε βέβαια, μ' ὅλη τὴν ὁμίχλη, νὰ φθάσῃ στὸ μέρος ὅπου ἦταν τὸ Κ ρ υ ψ ό δ ε ν δ ρ ο, κι' ἅμα διαλύθηκε ἡ ὁμίχλη, θὰ βρῆκε καὶ τὸ δένδρο καὶ θὰ χώθηκε στὴ μυστικὴ κουφάλα τοῦ κορμοῦ.

Ἔτσι οἱ διῶκτές του δὲν θὰ τὸν εὕρισκαν. Ὄχι δυό, ἀλλὰ ἑκατὸ Μπαρμπούτζηδες, διψασμένοι αἷμα, νὰ τριγύριζαν ἡμέρες ὁλόκληρες τὸ νησί, νὰ τῶφερναν ἄνω-κάτω, δὲν θὰ μποροῦσαν πρτὲ νὰ νακαλύψουν ἐκεῖνον τὸν κρυψῶνα. Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ εἶμαι ὑπερβέβαιος: ὁ Φραντζέσκος δὲν εἶχε κανένα φόβο.

Τότε ἄρχισα πάλι νὰ συλλογίζωμαι τὸν ἑαυτό μου καί, μὰ τὴν ἀλήθεια, καθόλου θριαμβευτικαὶ δὲν ἦταν οἱ συλλογισμοί μου αὐτοί! Εἶχα φανταστῆ, ὅτι ὅσο μικρὸς κι' ἂν ἤμουν, θὰ κατώρθωνα σὰν ἔξυπνο παιδὶ νὰ ρίξω στάκτη στὰ μάτια τῶν Μπαρμπούτζηδων, νὰ τοὺς ξεγελάσω καὶ νὰ τοὺς κάμω νὰ ξεκουμπισθοῦν ἀπὸ τὸ νησί, μὲ τὴν ἰδέα ὅτι θὰ ἐγύριζε σὲ λίγο ὁ πατέρας μου μὲ τοὺς φίλους του. Ἀλλὰ τὰ πράγματα δὲν ἦλθαν ὅπως εἶχα ἐλπίσῃ. Ἀντὶ νὰ τοὺς νικήσω μὲ τὸν δόλο, ἐνικήθηκα ἐγὼ ἀπὸ αὐτούς, μολογότι δὲν θὰ ἤθελα νὰ τ' ὁμολογήσω γιὰ ὅλο τὸν κόσμο.

Τὸ βέβαιο εἶνε,—καὶ δὲν μποροῦσα παρὰ νὰ τὸ αἰσθάνωμαι πολύ,—ὅτι τώρα ἤμουν στὴ διάθεσι τῶν δύο κακούργων. Δεμένος ἐκεῖ σὰν κοτόπουλο, ἕτοιμο νὰ μπῇ στὴ σούβλα, ἐπερίμενα 'ς αὐτὴ τὴν ταπεινωτικὴ θέσι τὴν ἐπιστροφὴ τῶν Μπαρμπούτζηδων κ' εἶχα πολὺ σπουδαίους λόγους νὰ τὴν φοβοῦμαι, γιατὶ οἱ Σικελοὶ θὰ γύριζαν βέβαια φουρκισμένοι, λυσσασμένοι γιὰ τὴν ἀποτυχία τους στὸ ἀνθρωποκυνηγι...

Κι' ἄν, γιὰ νὰ ξεθυμάνουν, τἄβαζαν μαζί μου; ἂν μ' ἔδερναν σκληρά, μόνο γιατ' ἤμουν φίλος τοῦ Φραντζέσκου; Ἤ —ἀκόμη χειρότερο,—ἂν ἐμάντευαν πῶς τἄξερα ὅλα καὶ πῶς εἶχα συνεννοηθῆ μαζί του, γιὰ νὰ τοὺς ξεγελάσω; Τί θὰ μ' ἔκαναν τότε;.. Τὸ ἔνστικτό μου μὲ προειδοποιοῦσε, ὅτι γιὰ ὅλα ἦταν ἱκανὸς ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος κουλοχέρης.

Ἔτρεμα κ' αἰσθανόμουν ἕνα κρύον ἱδρῶτα 'ς ὅλο μου τὸ σῶμα.

Πῶς θὰ μὲ μετεχειρίζετο ὁ κακοῦργος; Αὐτὸ τὸ ἀγωνιῶδες πρόβλημα μ' ἐβασάνιζε. Θὰ μ' ἐσκότωνε ἀμέσως; Ἤ μᾶλλον θὰ προσπαθοῦσε νὰ μοῦ ἀποσπάσῃ τὸ μυστικὸ τοῦ Φραντζέσκου; Ἀλλὰ ποτέ, ποτέ, δὲν θὰ ἐπρόδιδα τὸ καταφύγιο τοῦ φίλου μου. Ἂς μ' ἐβασάνιζε, ἂς μοῦ ἔκοβε μὲ τὸ μαχαῖρί του τὴ μύτη, ταῦτιά, ἂς μὲ κρεμοῦσε ἀνάποδα, ὅπως εἶχα διαβάσῃ σὲ ἱστορίες λῃστῶν· δὲν θὰ μοῦ ἔπαιρνε οὔτε λέξι!

Ἡ ξαναμμένη μου φαντασία μοῦ παρουσίαζε τοὺς τρομερώτερους ἐφιάλτες. Καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα ἦταν νὰ συλλογίζωμαι, ὅτι οἱ γενναιότεροι, οἱ δυνατώτεροι ἄνθρωποι, βασανιζόμενοι κάποτε, μίλησαν. Ἂν δὲν μποροῦσα κ' ἐγὼ νὰ βαστάξω; ἂν παρέδιδα ἐπιτέλους τὸν φίλο μου στοὺς δημίους του;.. Ἄ, ὄχι, ὄχι! ἔπρεπε νὰ λυθῶ, νὰ ἐλευθερωθῶ καὶ νὰ φύγω!

«Ἤμουν στὴ διάθεσι τῶν δύο κακούργων...» (Σελ. 128, στ. α')

Ἀπ' αὐτὸ τὸν φόβο τῆς λιποψυχίας, ἄρχισα νὰ κουνιέμαι, νὰ στριφογυρίζω, νὰ παλεύω, γιὰ νὰ βγῶ ἀπὸ τὰ δεσμά μου. Ἀλλὰ δὲν κατώρθωνα τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ χώνω βαθύτερα τὸ σχοινὶ στοὺς καρποὺς τῶν χεριῶν μου καὶ στὰ στραγάλια τῶν ποδιῶν, καὶ νὰ πονῶ...

Ἔτσι μοῦ φάνηκε στὴν ἀρχή. Ὕστερα ὅμως, ἅμα ἡσύχασα λίγο, εἶδα ὅτι τὸ δεξί μου χέρι δὲν ἦταν καὶ τόσο σφικτὰ δεμένο. Πῆρα θάρρος, ξανάρχισε τὸν ἀγῶνα καὶ δός του, δός του, μὲ πολλές, ὀδυνηρὲς προσπάθειες, κατώρθωσα νὰ ἐλευθερώσω τὸ χέρι μου ὡς τὸν καρπό.

Λίγο ἀκόμη καὶ μπόρεσα νὰ τὸ χώσω στὴν τσέπη τοῦ γιλέκου μου καὶ νὰ πάρω ἀπὸ ἐκεῖ τὸν σουγιᾶ μου, ἕνα καλὸ σουγιᾶ, τροχισμένο τῆς ὥρας.

Δὲν μοῦ χρειάσθηκε καὶ μεγάλη ὑπομονή, γιὰ νὰ πριονίσω τὸ σχοινὶ καὶ νὰ λυθῶ ὁλωσδιόλου.

***

Στὴ σπηλιά.

Ἐλεύθερος, ἤμουν ἐλεύθερος! Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὴ χαρὰ ποῦ μ' ἔπιασε ἐκείνη τὴ στιγμή, μολονότι, σχεδὸν ἀμέσως, ἔπεσα κάτω ἀπὸ ἐξάντλησι.

(*Ἕπεται συνέχεια*) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

Τ' ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Θ'.—ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ

[*Διάλεξις τοῦ κ. Εὐγ. Γ. Ζαλοκώστα*]

Ὁ Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς ἐγεννήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ 1809, ἀπὸ εὐγενῆ οἰκογένειαν, ἀνάγουσαν τοὺς προγόνους της μέχρι τῶν Αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου Μιχαὴλ τοῦ Ραγκαβᾶ. Ὁ πατήρ του Ἰάκωβος ἦτο λόγιος καὶ ποιητής, καθὼς καὶ ὁ θεῖός του Ρίζος Νερουλός. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σχολὴν τοῦ Βουκουρεστίου, ὅπου ὁ πατήρ του ὑπηρέτει ὡς τὸν ἡγεμόνα Ἀλέξανδρον Σοῦτσον, καὶ τὸ 1826 ἀπῆλθεν εἰς Μόναχον καὶ εἰσήχθη εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Σχολήν, ὡς ὑπότροφος τοῦ φιλέλληνος Βασιλέως τῆς Βαυαρίας. Τὸ 1830, ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἐλευθέραν πλέον Ἑλλάδα, κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Πυροβολικοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολύ, διότι αἱ κλίσεις του ἦσαν ἄλλαι. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους εἰσῆλθεν ὡς Τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Κατόπιν ἔγεινε διευθυντὴς τοῦ Βασιλικοῦ Τυπογραφείου, Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν Βουλήν, Δημοτικὸς Σύμβουλος, Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος εἰς Οὐάσιγκτῶνα, Παρισίους, Κωνσταντινούπολιν καὶ Βερολῖνον.

Ἐκ παραλλήλου πολυσχιδὴς ὑπῆρξε καὶ ἡ φιλολογική του ἐργασία. Τὰ συγγράμματά του ἀριθμοῦσι ὁλόκληρον Βιβλιοθήκην. Ἔγραψε λυρικὰ ποιήματα, τραγῳδίας, κωμῳδίας, διηγήματα, κριτικὰς μελέτας, Ἀρχαιολογικὸν Λεξικόν, Ἱστορίαν τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας,—εἰς δύο τόμους· γαλλιστί,—πολιτικὰ ἄρθρα καὶ χρονογραφήματα. Ἐκτός τούτων, μετέφρασε κ' ἐκ πλήθους ξένων ἔργων διαφόρων. Ἠσχολήθη εἰς ὅλα τὰ εἴδη τοῦ λόγου· καὶ καθαυτὸ μὲν ἔργον δὲν ἀνεδείχθη ἴσως εἰς κανέν, διέπρεψεν ὅμως εἰς ὅλα, καὶ ἀκριβῶς διὰ τὴν τεραστίαν αὐτὴν ἐργασίαν, διὰ τὴν ἔκτακτον γονιμότητα καὶ τὴν ρικελευθον ποικιλίαν του, ὁ Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς πατέρας τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας. Ἦτο ἕνα πνεῦμα γενικόν. Εἰς πολλὰ εἴδη, αὐτὸς πρῶτος ἄνοιξε τὸν δρόμον κι' ἐξήσκησε μίαν μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν συγχρόνων του. Τὰ λυρικά του ποιήματα δὲν ἔχουν πολλὴν ἔμπνευσιν· ἔχουν ὅμως χάριν, κομψότητα καὶ διακρίνονται διὰ τὴν περιέχουσαν στιγμὴν γίαν των καὶ τὴν ἀφθάστου ἴσως τελειότητος καθαρεύουσάν των.

Ἀπέθανεν ἐν θαλερῷ γήρατι εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς μικρὰν οἰκίαν τῆς λεωφόρου Πανεπιστημίου (ἀπέναντι τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης), εἰς τὴν ὁποίαν ἐνεπνεύσθη τὴν ὁποίας ἐνετειχίσθη μαρμαρίνη πλάξ μὲ τὴν ἐπιγραφήν: «Ἐνταῦθα ἀπέθανεν ὁ Ἀλέξανδρος Ραγκαβῆς τὴν 16 Ἰανουαρίου 1892».

Εἰς τὴν Εἰκοσιπενταετηρίδα Τοῦ Φιλ. Συλλόγου «Παρνασσοῦ».

Ἐκ νέου εἰς τὸν Παρνασσὸν
Ἀνέτειλε τὸ φῶς τὸ πάλαι·
Διὰ συμφύτων τῶν δασῶν,
Ὁ χορὸς βαίνει τῶν Μουσῶν
Καὶ αἱ θεότητες αἱ ἄλλαι.

Πάλιν ἀκούονται αὐλοὶ
Συμψάλλοντες μετ' ἀηδόνων.
Τὸ πνεῦμα ἀκτινοβολεῖ
Κ' ἡ Ἐπιστήμη ὁμιλεῖ
Μετὰ σιγῆν πολλῶν αἰώνων.

Ὁπότ' ἐπῆλθε καταιγὶς
Ἀγρία δουλικοῦ χειμῶνος,
Νεκρὸν πᾶν κεῖται κατὰ γῆς,
Πᾶς καρπὸς ἔπεσε πνιγεὶς
Ὑπὸ ψυχρὰν στρωμνὴν χιόνος.

Ὡς δ' ἐμειδίασε γλυκὺ
Τὸ ἔαρ τῶν χρυσῶν ἐλπίδων,
Τὸ πᾶν ἀνέθαλεν ἐκεῖ
Ἠὶ τόρος πάλιν κατοικεῖ
Κα ἐννεὰς τῶν Πιερίδων.

Ὁπόσοι λάτρεις τῶν Μουσῶν
Ἢ ἔνθεοι αὐτῶν προφῆται,
Καὶ πορ' αὐτὸν τὸν Ἴλισσὸν
Ἔχετ' ἐδῶ τὸν Παρνασσόν
Προσέλθετε καὶ ἀναβῆτε!

Διονύσου Πλοῦς

[*Ἀπόσπασμα*]

Βέλους ὀξύτερον χωρεῖ
Τὸ πλοῖον πρὸς τὸν κόλπον
Καὶ τὸ προπέμπουσι χοροὶ
Νηχόμενοι καὶ ζωηροὶ
Μετ' ἰαχῶν εὐμόλπων.

Ἐγγύς, μακράν, εἰς τἀνοικτά,
Ἐκ σκοτεινοῦ πυθμένος,
Ὄντα ἀναδύονται φρικτά,
Ὅσα πλωτά, ὅσα νηκτὰ
Καὶ πᾶν ἐνύδρων γένος.

Βάλλουσιν Ἔρωτες ὁ εἰς
Τὸν ἄλλον μὲ κογχύλας,
Καὶ παίζουσαι μετὰ βοῆς,
Ἡ Ναΐας κ' ἡ Νηρηΐς
Διώκουσιν ἀλλήλας.

Σειρῆνα φέρων, ὁ Δελφὶν
Ὁρμᾷ ἐκ τῶν ἀδύτων,
Καὶ προκαλεῖ τὴν ἀδελφήν,
Εἰς τοῦ ἀφροῦ τὴν κορυφὴν
Ὀχούμενος ὁ Τρίτων.

Σεμνὸς ὁ θίασος σοβεῖ
Ὡς φέρεται ὁ κέλης
Εἰς συνοδείαν εὐσεβῆ·
Καὶ ὕμνος ἀντηχεῖ: «Εὐοί,
Εὐάν, υἱὲ Σεμέλης!»

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ

(ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ)

Ἦταν Ἰούλιος τοῦ 1870 κ' ἡ πνιγηρὴ ζέστη προμηνοῦσε καταιγίδα.

Σὲ μιὰ ἐξοχή, ὄρθιος κι' ἀκκουμπισμένος στὸν φράκτη τοῦ χωραφιοῦ, ἕνας γέρος ἀσπρομάλλης ἐστέκετο ἀκίνητος καὶ βαθυσυλλογισμένος. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι δὲν τὸν ἔμελε γιὰ ὅ,τι ἐγίνετο γύρω του, κυριευμένος ἀπὸ κάποια μεγάλη λύπη. Καὶ πραγματικῶς. Πρὸ ὀλίγου εἶχε λάβῃ γράμμα ἀπὸ τὸν ἔγγονό του Γεράρδο, τὸν ἀδελφὸ τῆς ἀγαπημένης του ἐκείνης Σιμόνης, ποῦ τὸν εἶχε πάρῃ, μὲ τὸ κοριτσάκι, ὅταν ἀπέθαναν οἱ γονεῖς τους καὶ τὸν εἶχε ἀναθρέψῃ μὲ τόσους κόπους, προσπαθῶν νὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ καλὰ αἰσθήματα καὶ νὰ τὸν κάμῃ ἄνθρωπο τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος. Καὶ ὅμως νά! ὁ νέος, ποῦ ἦταν ὁλοένα στρατιώτης, τοῦ ἔγραφε 'ς ἐκεῖνο τὸ γράμμα, ὅτι ὁ πόλεμος ἦταν σχεδὸν βέβαιος καὶ ὅτι εἶχε ἀποφασίσῃ νὰ φύγῃ στὸ ἐξωτερικό, νὰ λιποτακτήσῃ! Γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ, ἔλεγε ὅτι ἡ Πατρὶς εἶνε «λέξις κενή», ὅτι μόνη ἡ Οἰκογένεια ἀξίζει τὴν ἀγάπη μας καὶ ὅτι ἂν ἔφευγε τώρα, τώκανε γιὰ νὰ κερδίσῃ στὸ Ἐξωτερικὸ χρήματα, ποῦ θὰ τὰ ἔστελνε στὸν παπποῦ του καὶ στὴ Σιμόνη, γιὰ νὰ μὴ στερηθοῦν τίποτα, ἂν ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου θὰ ἐγίνοντο σπάνια τὰ τρόφιμα.

«Μὰ δὲν συλλογίζεται λοιπόν, ἔλεγε μέσα του ὁ γέρων, ὅτι τὰ λεπτά του θὰ μοῦ ἔκαιγαν τὰ χέρια, καὶ ὅτι ἡ Σιμόνη, ποῦ ἔχει τέτοια καρδιά, θὰ προτιμοῦσε νὰ πεθάνῃ τῆς πείνας, παρὰ νὰ φάῃ ψωμὶ ἀγορασμένο μὲ ἀνανδρεία; Ἄχ, ἂν μποροῦσα ἀκόμη νὰ σηκώσω τουφέκι, θὰ πήγαινα ἐγὼ στὴ θέσι αὐτοῦ τοῦ δειλοῦ· ἀλλὰ εἶμαι πολὺ γέρος... τώρα καὶ τὸ μπαστοῦνί μου ἀκόμη μὲ βαραίνει...»

Ἐνῷ ἔλεγε αὐτὰ ὁ δυστυχισμένος παπποῦς, τὰ σύννεφα μαζεύθηκαν καὶ σὲ λίγο ἄρχισαν βροντὲς κι' ἀστραπές. Ἀλλὰ ἐκεῖνος, βυθισμένος στοὺς θλιβερούς του στοχασμούς, ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκετ' ἐκεῖ ὄρθιος, σὰ ν' ἀψηφοῦσε τὸ στοιχεῖα.

«Ἔπεσε ἕνας κεραυνός.» (Σελ. 129.)

Ἕνα κορίτσι παρουσιάσθηκε ἄξαφνα στὴ στροφὴ τοῦ δρόμου.

— Παπποῦ! ἐφώναζε τρέχωντας, παπποῦ! Ἐλᾶτε γρήγορα στὸ σπίτι!.. Μὰ εἶνε τρέλλα νὰ στέκεσθε ἔξω μὲ τέτοιο καιρὸ κ' ἔκαμα πολὺ ἄσχημα νὰ σᾶς ἀφίσω νὰ βγῆτε μόνος!..

Στὴ φωνὴ αὐτή, τὴν ἀγαπημένη του φωνή, ὁ παπποῦς ἔκαμε ἕνα κίνημα. Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμή, μ' ἐκθαμβωτικὴ λάμψι καὶ μὲ φοβερὸ κρότο, ἔπεσε, ἐκεῖ κοντά, ἕνας κεραυνός.

Ὁ γέρος ἔβγαλε μιὰ φωνή.

— Παπποῦ! ἐφώναξε πάλι ἡ Σιμόνη, τρέχωντας κοντά του χωρὶς νὰ συλλογισθῇ τὸν κίνδυνο. Πάθατε τίποτα;

— Ναί... ἐψιθύρισε ὁ γέρος μὲ φωνὴ μόλις ἀκουστή· τυφλώθηκα!

—Τυφλωθήκατε; ὤ, δυστυχία μου!.. ὤ, δυστυχία σας!..

Ἀλλὰ ὁ παπποῦς εἶχε συνέλθῃ καὶ μὲ φωνὴ σταθερή, ποῦ τώρα ἀκούγ το καλά, μὲ ζωηρὸ κ' ἔντονο ὕφος, εἶπε:

— Ὄχι! πὲς καλλίτερα εὐλογία Θεοῦ!.. Γιατὶ θὰ ὑπέφερα πάρα πολὺ νὰ διαβάζω στὰ μάτια τῶν γειτόνων μου τὴν περιφρόνησι ποῦ θὰ αἰσθάνωνται ὅλοι γιὰ τὴν πρᾶξι αὐτὴ τοῦ Γεράρδου. Καλλίτερα ποῦ τυφλώθηκα! Δὲν θὰ βλέπω τὴν ἀτιμία τοῦ ἐγγονοῦ μου!

Ἔπειτα, χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλη λέξι, πέρασε τὸ χέρι του στὸ μπράτσο τῆς Σιμόνης καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι.

***

Μόλις ἔφυγαν αὐτοί, ἕνας νέος ἐπρόβαλε πίσω ἀπὸ τὸν φράκτη ὅπου ἦταν κρυμμένος. Πολλὴν ὥρα ἀκολούθησε μὲ τὰ μάτια τὸν γέρο καὶ τὸ κορίτσι, καὶ μιὰ στιγμὴ μάλιστα ἔκαμε νὰ τρέξῃ κατόπι τους, νὰ τοὺς φθάσῃ. Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι δὲν ἐτόλμησε. Καὶ μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό, πῆρε τὸν ἀντίθετο δρόμο. Θάλεγε κανεὶς ὅτι ἐδίσταζε, ὅτι μιὰ πάλη ἐγίνετο μέσα στὴν ψυχή του.

Στὸν Γεράρδο,—γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ νέος,—εἶχαν κάμῃ πολὺ μεγάλη ἐντύπωσι τὰ τελευταῖα λόγια ποῦ ἐπρόφερε ὁ παπποῦς.

Πρὶν φύγῃ ἀπὸ τὴν Γαλλία, θέλησε νὰ ξαναϊδῇ τοὺς τόπους ὅπου εἶχε περάσῃ τὰ παιδικά του χρόνια, καὶ ἔτσι ἔτυχε νὰ παρασταθῇ μάρτυς ἀόρατος τοῦ δυστυχήματος, ποῦ ἔπληξε τὸν παπποῦ του καὶ ποῦ συνέβη λίγο κ' ἐξ αἰτίας του. Γιατὶ ἂν ὁ παπποῦς δὲν ἦταν τόσο λυπημένος μὲ τὸ γράμμα του, δὲν θἄμενε ἐκεῖ ἔξω νὰ τὸν βρῇ ὁ κεραυνός. Αὐτὸ τὸ ἐνόησε ὁ Γεράρδος ἀπὸ τὰ λόγια ποῦ εἶχε ἀκούσῃ.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἦταν ἔτσι, ἐκεῖνοι ποῦ τὸν ἔσπρωχναν νὰ λιποτακτήσῃ, εἶχαν ἄδικο. Ἡ Πατρὶς δὲν ἦταν «λέξις κενή», ἀλλὰ εἶχε τὴν ἔννοια ποῦ τῆς ἔδιναν ὅλοι οἱ καλοὶ καὶ τίμιοι ἄνθρωποι. «Πατρὶς» δὲν ἦταν μόνο τὸ γενέθλιο ἔδαφος, ὁ τόπος, ἀλλὰ καὶ τἀγαπημένα του ὄντα, ἡ οἰκογένεια, οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι, οἱ πα-

τριῶτες. Τὰ πλανερὰ λόγια τῶν κακῶν τὸν παρέσυραν κ' ἡ ἀδυναμία τοῦ χαρακτῆρός του θὰ τὸν ἔφερνε στὸν κατήφορο, στὸ βάραθρο, στὴν καταστροφή. Ἔπρεπε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σχέδιό του, νὰ φύγῃ γιὰ πάντα, ἢ νὰ γυρίσῃ στὸν στρατῶνά του καὶ νὰ ὑποστῇ τὴν τιμωρία ποῦ τοῦ ἄξιζε;

Δυὸ ἀντίθετα αἰσθήματα ἐπάλαιαν μέσα του.

(*Ἕπεται τὸ τέλος*) ΠΕΤΡΟΣ ΠΥΡΓΩΤΟΣ

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΪ

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

Εἶδα ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος σὰν ἕνα κοπάδι ἀπὸ κτήνη,—ταύρους, ἀγελάδες καὶ μοσχάρια,—ὅλα μέσα σ' ἕνα χωράφι, κλεισμένο μὲ συρματόπλεκτο φράκτη. Ἔξω ἀπὸ τὸν φράκτη, βρίσκεται χλωρὴ κι' ἄφθονη βοσκή' μέσα ἔρμως, οὔτε χόρτο ἀρκετὸ γιὰ ὅλα τὰ κτήνη' καὶ φυσικὰ ἐκεῖνα σπαράζονται ἀναμεταξύ τους καὶ ποδοπατιοῦνται, πολεμῶντας νἀρπάξουν τὴ λίγη πρασινάδα ποῦ ἔχει τὸ περικλεισμένο χωράφι.

Εἶδα τὸ νοικοκύρη αὐτοῦ τοῦ κοπαδιοῦ, ἕναν ἀγαθὸ καὶ καλοπροαίρετο ἄνθρωπο, νἄρθῃ ἐκεῖ νὰ τὰ ἰδῇ. Κι' ὅταν εἶδε τὴν κατάντια του, τὸ λυπήθηκε καὶ βάλθηκε σὲ συλλογὴ πῶς θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ καλλιτερέψῃ τὴν τύχη. Ἔκτισε τότε στεγνοὺς κ' εὐάερους σταύλους, γιὰ νἀνε τὰ κτήνη προφυλαγμένα τὴ νύχτα· ἔδεσε μὲ σφιχτὲς θηλιὲς τὰ κέρατά τους, γιὰ νὰ μὴ κτυποῦνται πιὰ μὲ τέση μανία, πολεμῶντας γιὰ τὴν ὕπαρξι, καὶ ξεχώρισε στὸ χωράφι ἕνα κομμάτι, ποῦ τὸ πραχώρησε στοὺς γέρους ταύρους καὶ στὴς γρηᾶς ἀγελάδες, γιὰ νἄχουν ἐξασφαλισμένο τὸ χορτάρι τους, χωρὶς νἀνα γκάζωνται, καὶ στὴς στερνέστους ἡμέρες, νἀγωνίζωνται τὸ σκληρὸ ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἐπειδὴ ὅμως κι' ἀπὸ τὰ μοσχάρια, ἄλλα εἶχαν σκοτωθῆ, ἄλλα εἶχαν ψοφήσῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα κι' ἄλλα δὲν μποροῦσαν ναὐξήσουν νὰ γίνουν χρήσιμα, διώρισε νὰ πίνῃ τὸ καθένα ἀπὸ μισὴ ὀκᾶ γάλα τὴν ἡμέρα, κι' ἔτσι, ἂν καὶ κανένα δὲν θὰ ἔπινε ὅσο ἤθελε, θὰ εἶχαν πάντα κάτι τί ποῦ μποροῦσε νὰ τὰ διατηρῇ στὴ ζωή.

Νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ὁ νοικοκύρης τοῦ κοπαδιοῦ ἔκαμε ὅ,τι μποροῦσε νὰ τοῦ κόψῃ ὁ νοῦς του, γιὰ νὰ τοὺς καλλιτερέψῃ τοὺς ὅρους τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ ὅταν τὸν ρώτησα, γιατὶ τάχα δὲν ἔκανε τὸ μόνο φρόνιμο πρᾶγμα, νὰ γκρεμίσῃ δηλαδὴ τὸν φράκτη καὶ νἀρίσῃ τὸ κοπάδι νὰ βγῇ ἔξω στὴν ἄφθονη βοσκή, νὰ φάῃ, νὰ χορτάσῃ, νὰ ζήσῃ εὐτυχισμένα, μοῦ ἀποκρίθηκε:

— Γιατὶ ἂν τὤκαν' αὐτό, δὲν θὰ μποροῦσα πιὰ νὰ τὸ ἀρμέγω.

[*Διασκευὴ διὰ τὴν «Διάπλασιν» ἐκ τῆς «Κερκυραϊκῆς Ἀνθολογίας»*.]

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΠΡΟ 40 ΕΤΩΝ

(*Ἀναδιφήσεις τοῦ Ἀνανία*)

ΕΤΟΣ Α'.—ΑΡΙΘ. 3

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1879 ἐξεδόθη τὸ 3ον φυλλάδιον τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων», μὲ δεκαεξ πάλιν κομψοτάτας σελίδας καὶ μὲ τέσσαρας ἀληθινὰ ὡραίας εἰκόνας.

Καὶ νὰ πρῶτα - πρῶτα ἡ «Ὀρφανή», ὁλοσέλιδη, ποῦ τὴν ψάλλει ἕνα συγκινητικὸ ποίημα τοῦ κ. Ἰγγλέση. Νὰ ὁ «Τυφλὸς Γλύττης», ἕνα θαῦμα ὑπομονῆς, ποῦ τὸ περιγράφει διὰ μακρῶν κάποιος «θεῖος», δι' ἐπιστολῆς του «πρὸς ἀνεψιόν» ἀπὸ τὴν Κέρκυραν. Νὰ καὶ ὁ «Τελώνης καὶ Φαρισαῖος» τῆς παραβολῆς τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν ὁποίαν στιχουργεῖ ὁ ἴδιος κ. Ἰγγλέσης. Νὰ τέλος καὶ ἡ χαριτωμένη «Δορκάς», συνοδεύουσα τὸ σχετικὸν ἄρθρον. Τἆλλα περιεχόμενα τοῦ φυλλαδίου εἶνε: συνέχεια τοῦ διηγήματος «Χεὶρ ἀνοικτὴ—καρδία χρυσῆ»,—Γ' Συνάντησις τῶν «Μυθολογικῶν» τοῦ κ. Ἰακ.Χ. Δραγάτση, —«Ὡραία καὶ καλή», ἀνώνυμον διηγηματάκι»,—«Ὁ Ἀνδρέας καὶ ὁ κύων Μπραΐμης», ἐπίσης,—«Παραίνεσις», στίχοι τοῦ Ἀλ. Κατακουζηνοῦ,—«Ὄχι καὶ πάλιν ὄχι!»—«Θησαυρός»—«Αἱ συλλαβαί» παιγνίδιον,—«Προβλήματα καὶ Ἐρωτήσεις», —Λύται, Βιβλιογραφία καὶ... καὶ... «Ἀλληλογραφία τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων». Ἐδῶ εἴμαστε!..

***

Στοιχηματίζω, ὅτι θέλετε νἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ τέλος. Ἔχετε μεγάλην περιέργειαν νὰ ἰδῆτε τί λέγει ἡ πρώτη αὐτὴ Ἀλληλογραφία, εἰς ποῖον πρωτοασχήτησεν ἡ Διάπλασις δημοσίᾳ καὶ διὰ τί πρᾶγμα. Ἰδού, νὰ σᾶς εὐχαριστήσω:

«κ. Ι. Β.—Δὲν δύναται νὰ γίνῃ, διότι κυρίως ἐπιδιώκεται ἡ ἠθικὴ μόρφωσις, ἐντὸς δὲ τοῦ τοιούτου χωμοῦ ρίπτονται ὡς ἄρτυμα αἱ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις, καὶ πάλιν ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τούτων ἠθικὰ πορίσματα.»

Μαντεύετε βέβαια. Αὐτὸς ὁ κ. Ι. Β., ὅμοιος μὲ τοὺς σημερινοὺς ἀπαιτητάς, διὰ τοὺς ὁποίους σᾶς ὡμίλησε πρό τινος ὁ κ. Φαίδων, ἔγραψεν εἰς τὴν Διάπλασιν, συμβουλεύων, προτείνων ἢ ἀξιῶν νὰ δημοσιεύῃ μόνον ἢ κυρίως «ἐπιστημονικά». Καὶ ἡ Διάπλασις, ὑπομονητικὴ καὶ καλόβολη ὅπως πάντοτε, τοῦ ἐξήγησεν ὅτι αὐτὸ δὲν γίνεται, διότι ἄλλο εἶνε τὸ πρόγραμμά της καὶ ὁ σκοπός της. Αὐτὰ πρὸ 40 ἐτῶν. Ἀλλὰ ἡμποροῦσε νὰ ἦσαν καὶ πρὸ 40 ἡμερῶν. Οἱ αἰῶνες, βλέπετε, ἀντιγράφουν ἀλλήλους...

Ἡ δευτέρα ἀπάντησις εἶνε πρὸς κάποιαν κυρίαν Ε. Ν. Ἡ Διάπλασις τὴν συμβουλεύει: «Διατηρήσατε τὰ φυλλάδια καθαρὰ καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους θέλετε ἔχει ὡραῖον βιβλίον ἐξ 184 σελίδων, κοσμούμενον διὰ 50 ἢ καὶ 60 εἰκονογραφημάτων τοιούτου μεγέθους.» Ἡ Διάπλασις, ἐννοεῖται, τὰ ἔλεγεν εἰς τὴν κυρίαν, διὰ νὰ τἀκούσουν τὰ παιδιά. Καὶ ἡ συμβουλὴ ἰσχύει ἀκόμη, μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι σήμερα, ὅποιος κρατῇ καθαρὰ τὰ φυλλάδια του καὶ τὰ δένει στὸ τέλος τοῦ ἔτους, ἔχει ἕνα θαυμάσιον βιβλίον μὲ παραπάνω ἀπὸ 400 σελίδας καὶ μὲ παραπάνω ἀπὸ 500 εἰκόνας. Θὰ πῆτε ὅτι αὐτὸ κοστίζει 8 δραχμὰς διὰ τοὺς συνδρομητάς, ἐνῷ ἐκεῖνο ἐκόστιζε μόνον τὸ ἓν τέταρτον, δηλ. δρ. 2. Καὶ ὅμως, τὸ σημερινὸν βιβλίον, εἰς ὄγκον καὶ περιεκτικότητα, εἶνε κάτι περισσότερον ἀπὸ τετραπλάσιον τοῦ πρὸ 40 ἐτῶν. Καὶ ξέρετε τί σημαίνει αὐτό; Ὅτι μὲ ὅλην τὴν ἔκτοτε ὑπερτίμησιν τῶν πάντων, μόνον ἡ Διάπλασις δὲν ὑπερετιμήθη. Ἀπεναντίας ἔγεινε φθηνότερη. Παίρνει 8 δραχμάς, καὶ δίδει ὑλικὸν ἀξίας, ἀναλόγως, δρ. 10! Ἀφίνω τώρα, ὅτι ὑπὸ ἔποψιν ποιότητος καὶ χρησιμότητος, τὸ ὑλικὸν αὐτὸ εἶνε ἀνεκτίμητον!

***

Ἰδοὺ μερικαὶ ἀπαντήσεις ἀκόμη ἀπὸ τὴν πρώτην Ἀλληλογραφίαν:

«κ. Δ. Γ. Α. Ἰθάκην.—Πρέπει νὰ μᾶς ἀποστείλετε καὶ τὴν λύσιν.» Ὅρίστ' ἐκεῖ τὸν κ. Δ. Γ. Α! ἔστειλε κάποιον Αἴνιγμα χωρὶς τὴν λύσιν του. Εἶχε δηλαδὴ τὴν ἀξίωσιν νὰ σπάσῃ τὸ κεφάλι της ἡ Διάπλασις, διὰ νὰ τὸ λύσῃ, καὶ κατόπι νὰ τὸ δημοσιεύσῃ, διὰ νὰ τὸ λύσουν κ' οἱ φίλοι της. Πόσοι δὲν κάνουν καὶ τώρα τὸ ἴδιο! Φαντασθῆτε ὅμως ἂν τὤκαναν ὅλοι. Ἡ Διάπλασις θὰ ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ λύνῃ ἕξῃ ὡς ἑπτὰ χιλιάδες αἰνίγματα τὸν χρόνο. Ἐ, ὡς πόσα χρόνια λογαριάζετε ὅτι θἀντεῖχε τὸ μυαλό της;

«κ. Ι. Ν. Χ. Πάτρας.—Κατ' ἀρχὴν δὲν δημοσιεύομεν τὰ τόσον μακροσκελῆ». Νὰ κι' ἄλλος Καπαδόκης! Ποιὸς ξέρει τί ἔστειλε,—αἴνιγμα; διήγημα; ποίημα;—μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ γεμίσῃ ὅλον τὸ φύλλον. Καὶ τἄλλα; Μπᾶ, ἂς ἔμεναν ὅλα ἔξω! ὁ κ. Ι. Ν. Χ. νὰ κάμῃ τὸ κέφι του... Αὐτὸς λέγεται ἐγωϊσμός, ποῦ δυστυχῶς ἀπαντᾶται συχνότατα κ' εἰς τὰς ἡμέρας μας. Ἂς μαρτυρήσῃ τὸ συρτάρι, ὅπου φυλάγονται τὰ στελλόμενα διὰ τὴν Σ. Σ. Σ...

«*Μικρᾷ συνδρομητρίᾳ, Κέρκυραν.*—Τὴν ἐλάβομεν καὶ θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ.» Τί νὰ ἦτο ἄρα γε αὐτή; εἰκών, μετάφρασις, παραβολή, ἀλληγορία, περιγραφή, σκιαγραφία; Ὅποιος τὸ βρῇ, ἂς μοῦ τὸ γράψῃ!

«κ. κ. *Ν. Μ. Ἀλεξάνδρειαν, Κ. Ρ. Νάξον, Γ. Κ. Σύρον.* — Ἐστάλησαν.» (Φυλλάδια βέβαια, διότι τότε ἀκόμη ἡ καϊμένη ἡ Διάπλασις δὲν εἶχε νὰ στείλῃ καὶ τίποτε ἄλλο· οὔτε τόμους, οὔτε βιβλία, οὔτε Μ. Μυστικά, οὔτε καλύμματα, οὔτε λυσόχαρτα...)

κ. Ο. Κ. Menuf. — Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Ἐστάλησαν». (Ἐκεῖνο τὸ «σᾶς εὐχαριστοῦμεν» μαρτυρεῖ προφανῶς ὅτι πρόκειται περὶ Ξεσπαθώματος. Ἡ λέξις ἦτο ἄγνωστος ἀκόμη, ὄχι ὅμως καὶ τὸ πρᾶγμα.) —«*κ. Ι. Ρ. Ἀργοστόλιον, Μ. Χ. Ι. Ξηροχώριον.* Ἐστάλησαν.» Πάλι τὰ ἴδια. Καὶ ἡ πρώτη Ἀλληλογραφία τελειώνει.

(Ἀκολουθεῖ) Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Τοτὸς ἔχει μανία νὰ μιλᾷ στὴν καθαρεύουσα.

Προχθὲς ὁ μπαμπᾶς του ποῦ τὸν εἶδε νὰ ζωγραφίζῃ σ' ἕνα χαρτί, τοῦ λέει:

— Ὠρτία! Ἀντὶ νὰ μελετᾷς, παίζεις. Μὰ αὐτὸ ποῦ κάνεις, παιδί μου, εἶνε ἄλογον.

Καὶ ὁ Τοτός:

— Ὄχι, μπαμπᾶ μου, εἶνε ἵππος.

Ἐστάλη ἀπὸ τὸ Παγκόσμιο Ὄνειρο

***

Ὁ μικρὸς Τοτὸς κλαίει.

— Γιατὶ κλαῖς; τὸν ρωτᾷ ἡ ἀδελφή του.

— Γιατί μ' ἔδειρε ὁ μπαμπᾶς.

— Καὶ γιατὶ σ' ἔδειρε;

— Γιατὶ ἔκλαιγα...

Ἐστάλη ἀπὸ τὸ Ἀνοιξιάτικο Ἀεράκι

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

[Ἴδε Ὁδηγοῦ Κεφ. ΙΒ'.]

α'.) **Παίγνιον**

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἥρωος τῆς Γραβιᾶς

ΟΣ	ΑΛ	ΛΩ	ΟΣ
ΝΕΙ	Α	Α	ΦΕΙ
ΠΗ	ΧΘΟΣ	ΣΠΕΡ	ΡΑ
ΟΣ	ΧΕ	ΧΕΙ	ΟΣ

Νὰ συναρμολογηθοῦν αἱ συλλαβαὶ αὗται, ὥστε νὰ πετοτελεσθοῦν τὰ ὀνόματα πέντε ποταμῶν τῆς Ἑλλάδος.

β'.) **Μωσαϊκόν**

Ἐστάλη ὑπὸ Ζωῆς Ἠπείτη

Σύρος, Θήρα, Μύκονος,
Ἄμοργὸς καὶ Σίκινος,
Ἀπὸ ἕνα τὸν δανείζουν
Κι' ἄλλη μία σχηματίζουν.

γ'.) **Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς**

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Γερμανόπαιδος

	BER	
ME	DRES	RIS
RO	LON	PA
	LIN	

Νὰ συναρμολογηθοῦν αἱ συλλαβαὶ αὗται, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν τέσσαρες εὐρωπαϊκαὶ πρωτεύουσαι.

Λύσεις τοῦ 14ου φύλλου

α'.) Κωνσταντῖνος, Ἰουστινιανός, Ἡράκλειος, Θεόφιλος, Μαυρίκιος, Μιχαήλ. —β'.) Κατίνα (ΜαρίΚΑ, ΤΙ ΝΑ...) -γ'.) Le travail partagé devient un plaisir.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,

Ἀθῆναι, 38, ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 14ην Μαρτίου 1917.

ΜΗΝ ἀνησυχῆς, *Φωτεινὴ Σάντρη*, καὶ οἱ Ἕλληνες Ποιηταί, ὡς βλέπεις σήμερα, ἐξακολουθοῦν καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν. Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον δὲν δημοσίευσα ἐλλείψει χώρου.

Τὸ *Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες* μοῦ ἐξηγεῖ, ὅτι μὲ τὸν «σκληρὸ Νόμο» ἐννοεῖ τὴν Βίαν, «μιὰ ἀνώτερη δύναμι, ἕνα μεγάλο ἐμπόδιο, ποῦ μᾶς κλείνει τὸν δρόμο ποῦ ἀκολουθοῦμε, γιὰ νὰ φθάσουμε ἐκεῖ ποῦ ποθοῦμε.» Μάλιστα, στὴ Βία μπορεῖ νὰ μὴ σκύρῃ τὴνησα ταπεινά. Ἀλλὰ ἡ Βία πολλὲς φορὲς νικᾶται. Ἄρα δὲν εἶνε Νόμος. Νόμος π. χ. εἶνε ὁ θάνατος ποῦ δὲν νικᾶται ποτέ, γιατί ὅ,τι κι' ἂν κάμῃ ὁ ἄνθρωπος, πάντα μιὰ μέρα θὰ πεθάνῃ. Ἔτσι ποῦ τὸ λέει στὸ ποίημά του τὸ *Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες*, μποροῦσε κανεὶς καὶ νὰ μὴ τὸ ἐννοήσῃ.

Κ' ἕνα ἄλλο τυπογραφικὸ λάθος στὸς Πνευματικὰς Ἀσκήσεις. Αἱ ὁριζόντιοι λέξεις τῆς Γωνίας ὑπ' ἀριθ. 188 ἀποτελοῦνται ἀπὸ 6 στοιχεῖα καὶ ὄχι ἀπό 7. Ὁ ἕδδομος λοιπὸν ἀστερίσκος, σὲ κάθε γραμμή, περισσεύει. Νὰ τοὺς σβύσετε ὅλους καὶ ν' ἀφήσετε μόνον ἀπὸ 6.

Εὐχαριστῶ δι' ὅσα γράφεις, *Βαθ. Παρρ.* Ναί, ἡ ἠθικὴ μόρφωσις τῶν ἀναγνωστῶν μου εἶνε τὸ κυριώτερόν μου μέλημα. Φυσικά, «κοινωνία ἀγγέλων» εἶνε κάπως δύσκολον νὰ γίνῃ· ἂς προσπαθῇ ὅμως· καθένας νὰ γίνεται ὁλονὲν καλλίτερος, ἠθικώτερος, καὶ αὐτὸ ἀρκεῖ.

Χαίρω, *Νεαρὲ Ἱππότα*, ποῦ ξανάρχισες νὰ λαμβάνῃς μέρος «μετὰ ἀπὸ τόσον καιρό». Ἀλλὰ τί χριαζεται ἐκεῖνο τὸ «ἀπό»; ἂν ἤθελες καὶ καλὰ νὰ βάλῃς τὸ «ἀπό», ἔπρεπε νὰ πῆς «ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρό». Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι πολλοὶ μεταχειρίζονται αὐτὸ τὸ «μετὰ ἀπό», ἀλλὰ δὲν εἶνε σωστό. Εἴπαμε νὰ γράφωμε ὅπως μιλοῦμ., ἀλλά...νὰ μιλοῦμε καὶ λιγάκι σωστά.— Τἀποτελέσματα τῶν Ἀσκήσεων θὰ δημοσιευθοῦν μετὰ δύο μῆνας.

Ἡ *Αὐτοκράτειρα τοῦ Βυζαντίου* κάμνει μιὰ σωστὴ παρατήρησι ποῦ δὲν τὴν ἔκαμα ἐγώ: βρίσκει ὅτι τὰ παιδάκια τῆς ζωγραφιᾶς τοῦ *Ἀνεμοστροβίλου* εἶνε πάρα πολὺ καλοντυμένα, μοιάζουν μὲ πλουσιόπαιδα, ἐνῷ ἡ δουλειὰ ποῦ κάνουν εἶνε γιὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ.

Καλῶς ἦλθες, *Γῆ τῆς Ἑλλάδος*. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα, γιατὶ βέβαια ξεσπάθωμα εἶνε κι' ὅταν ἔγγραφη κανεὶς ἐξ ἰδίων του ἕνα συνδρομητήν, ὅπως ἔκαμες οὐ. Ξεσπάθωμα μαζὶ κ' εὐεργεσία ς' ἕνα πτωχό. Μαζὶ λοιπὸν μὲ τὰς εὐχαριστίας μου, λάβε καὶ τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὰ εὐγενῆ σου αἰσθήματα.

Ὁ *Νικηφόρος Οὐρανὸς* μοῦ γράφει: «Εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ εὐχαρίσησίς μου, ὅταν κλεισμένος στὸ γραφεῖόν μου, διαβάζω καὶ ξαναδιαβάζω τὴν Διάπλασιν. Καὶ τὴν ξαναδιαβάζω ὄχι ἐπειδὴ δὲν τὴν ἐννοῶ,—ἡ Διάπλασις γράφεται εἰς ἁπλῆν γλῶσσαν καὶ δὲν φιλοσοφεῖ,—ἀλλὰ ἐπειδὴ *δύο τὴν διαβάζω, τόσον ὡραιοτέρα μοῦ φαίνεται.*» Μὰ γι' αὐτό, ἀληθινά, μπορῶ νὰ ὑπερηφανεύωμαι!

Δὲν γίνεται σύγχυσις, *Μέγα Ναπολέων*. Ἄλλος φίλος μου ἔχει τὸ ψευδώνυμον *Ναπολέων Α'*. Λοιπὸν νὰ τὸ ξέρουν ὅλοι: ἔχομεν δύο Ναπολέοντας, ἕνα Μέγαν καὶ ἕνα Πρῶτον.

Ἔχεις δίκηο, *Τραγοῦδε τῆς Λευτεριᾶς*: στὸ «Διὰ μέσου τῆς Διαπλάσεως», τό «Ἐγὼ εἶμαι ἡ *Ἐθνικὴ Ἀναγέννησις*» φαίνεται σὰ νὰ τὸ λέῃ ὁ *Λευκὸς Ἀετός*. Δι' αὐτὸ ἡ φράσις αὐτὴ πρέπει νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν προηγουμένην παράγραφον. Διὰ τὰ Λατινικὰ ὅμως ἔχεις ἄδικο. Δὲν σημαίνει ἂν μερικοὶ ταρχίζουν ἀφοῦ ἔχουν ἤδη ἀρχίσῃ Γαλλικὰ ἢ Ἰταλικά. Πάντα τὰ Λατινικὰ εἶνε τὸ *κλειδί*, πάντα κάνουν ὥστε νὰ ἐνεποιοῦνται καλλίτερα κ' ἐκεῖνα τὰ Γαλλικὰ ποῦ ἔμαθε κανείς, κ' ἐκεῖνα ποῦ θὰ μάθῃ κατόπιν.

Εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὰς ἐνεργείας, *Μαίρη Δ.* καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ δραστηριότης σου κ' ἡ ἀγάκη σου θὰ κατανικήσῃ τὴν «ἀντίδρασιν». Ἐκεῖνο ποῦ πρέπει νὰ κάμῃς τὰς φίλας σου νὰ ἐννοήσουν, εἶνε ὅτι πρέπει νἀποβλέπουν εἰς τὸ *ποιόν* καὶ ὄχι εἰς τὸ ποσόν. Ἕνα ταῦρι λοιπὸν μπομπότα ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ ἕνα ὡραῖο κέτς ἢ ἄλλο ἐκλεκτὸν γλύκισμα μικροτέρου ὄγκου;...

Ἔλαβα καὶ τὸ προηγούμενον γράμμα σου, *Φιλόσταχες Ἑλληνοπούλα*. Ἀλλὰ τὸ σημειωνὸν μ' εὐχαρίστησε πολὺ ὡς μία ὡραία ἐκδήλωσις τῆς μεγάλης σου ἀγάπης. Ναί, ἀφοῦ καὶ τώρα, μὲ τόσα μαθήματα ποῦ ἔχεις, ἀσχολεῖσαι τόσον μαζί μου, φαντάζομαι τί «ἰφωτισωμένη» θὰ μοῦ εἶσαι τὸ καλοκαῖρι!

Δούκισσα, μὲ μεγάλην μου χαρὰν ἔλαβα γράμμα σου ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρό. Καὶ τό ἐδιάβασα μὲ ἀληθινὴ κιμάρι, γιὰ τὰ αἰσθήματα ποῦ φανερώνει. Εἶσαι πάντα ἡ ἴδια, ἡ καλὴ κ' εὐγενική μου φίλη. Μόνον τὸ γράψιμό σου ἄλλαξε λιγάκι. Ἄλλη φορὰ ἔγραφες πιὸ πυκνὰ καὶ πιὸ χονδρά. Τώρα ἀραιότερα καὶ ψιλότερα. Πῶς ἤθελα νἄλλαζαν ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τὰ μάτια μου, νὰ ἔγινοντο δυνατώτερα, γιὰ νὰ διαβάζω μὲ τὴν πρώτη εὐκολία! Ἀλλὰ ξέρεις, μὲ τὴν ἡλικία, τὰ μάτια ἀδυνατίζουν...

Ὁ *Νικητὴς τῆς Λύριον* ἀπαντᾷ στὴν *Ἰρίδα*: «Ἂν ἡ Σ. Σ. Σ. ἐγέμιζε κάθε φορὰ μὲ παιδαγωγικὰ κομμάτια, ὄχι μάνον οἱ μικροὶ τοῦ κύκλου μας θὰ τὰ ἐδιάβαζαν μὲ περισσότερη εὐχαρίστησι, ἀλλὰ καὶ οἱ μεγάλοι. Γιατὶ ἕνα παιδαγωγικὸ κομμάτι, ὡς κύριον προσόν του, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ὡραιότητα. Παράδειγμα ἡ λοιπὴ ὕλη τῆς Διαπλάσεως, ποῦ εἶνε παιδαγωγικὴ ἀλλὰ κι' ὡραιοτάτη καὶ μὲ τὴν ἴδια εὐχαρίστησι διαβάζεται κι' ἀπὸ μικροὺς κι' ἀπὸ μεγάλους».

Ὡραίας ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα καὶ οἱ ἑξῆς: *Γυθειωτάκι, Λεβλές, Μεγάλη Ἑλλάς, Ὑπερασπιστὴς τῆς Σπάρτης, Περασινή, Χρυσῆ Ἀκτίς, Ἑλληνικὸν Στέμμα, Χρυσόφτερη Ἐλπίδα* καὶ *Λευκὸς Ἀετός*.— Ἐξετέλεσα τὰς παραγγελίας των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὰ καλά των λόγια.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα ἔλαβα τὰ ἑξῆς: «Τὸ φύλλο».—«Σὸ αιτοφορτίο».—«Γενναιόδωρος Ἐλεημοσύνη».—«Ἐρείπια».—«Χαρά».— «Φεγγάρι».—«25ο Μαρτίου».—«Παράβασις διαταγῆς».—«Ἡ διάφορη καρδιά».—«Ἀπὸ τὰ Φτιδρά».—«Ἀπὸ τὴν Τουρκία».—«Σ.Σ.Σ.»— «Ὁ κοιμηθεὶς φρουρός».—«Ἐρημοκλήσι».— Παιδικὰ Πνεύματα καὶ διάφορα διὰ τοὺς Ἐδδ. Διαγωνισμούς.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

[Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀναγνοῦται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δικαιώματος δρ. 1. Τὰ ἐγκεκριμένα ἢ ἀναγνωσθέντα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1917. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α ἀ. νήκουν εἰς Ἀγόρια, καὶ ὅσα ἀπὸ κ. εἰς Κορίτσια]

Νέα ψευδώνυμα: *Ἑλληνικὸν Αἷμα.* ἀ. (ΘΔ), *Φάουστ*, ἀ. (ΝΑ), *Ἄσπρος Κόρακας*, ἀ. (ΙΣ)

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Μικρὰ Μυστικὰ ἐπιθυμοῦν νἀνταλλάξουν: ὁ *Ἑλληνικὸς Οὐρανὸς* (0) μὲ *Στρατηλάτην τῶν Ἑλλήνων, Γυθειωτάκι, Δοξασμένας Ἀθήνας*—ἡ *Γῆ τῆς Ἑλλάδος* (0) μὲ *Ξανθὴν Πεταλούδαν, Ἀνοιξιάτικο Ἀεράκι, Ξανθὴν Πριγκηπισσούλαν*· ὁ *Ἄλλην τοῦ Ὀλύμπου*, (0) μὲ *Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες, Θαλασσοπούλι τοῦ Στόλου, Ἱερὸν Ἄγδυνα*—τὸ *Τραγοῦδι τῆς Λευτεριᾶς*, (0) μὲ *Παγκόσμιον Ὄνειρον, Ἀθάνατον Βοναπάρτην* καὶ μὲ τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν Σιδηρᾶν Συμμαχίαν*—ὁ *Ρωβύρος ὁ Κατακτητὴς* (0) μὲ *Γερμανόπαιδα, Βοσκοπούλαν τοῦ Ἡλίου, Ρομαντικὴν Αὐγούλαν, Ρέμβην, Ρωβύρον.*

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Γενναιόψυχον Στρατηλάτην* (ἔχει καλῶς!) *Ἀγ. Γ. Καρ.* (αὐτὸ τὸν καιρό, εἶνε ἀδύνατο· πρέπει νὰ εἶσθε κ' εὐχαριστημένοι ποῦ μπορῶ ἀκόμη νὰ διατηρῶ τὰς 8 σελίδας μου!) *Θηλυκὸν Ἔρεβδον* (ἐπροτίμησα ἐκεῖνο, διότι ἦτο καλλίτερα μεταφρασμένον· στεῖλε κανὲν ἄλλο!) *Ἄρην* (χαίρω ποῦ ἔγεινες καλά· ναί, αἱ σκέψεις σου εἶναι ὀρθαί!) *Ε.* (δὲν εἶπα «ὅλα τὰ παιδιά», εἶπα μόνον δι' ἐκεῖνα ποῦ παρασύρονται· ἄθεος ὁ Ρενάν; ἔχεις μεγάλο λάθος! χριστιανὸς ὀρθόδοξος δὲν ἦτο, ὄχι ὅμως καὶ ἄθεος· βλέπεις λοιπὸν ὅτι δὲν ξέρεις...τὸν κόσμο!) *Κλέφτικο Βόλι* (σοῦ ἀπήντησα ἰδιαιτέρως!) *Νεωτὴν Χρ.* (ἔννοια σου, εἶσαι «κατληπτός»!) *Ἀπόγονον τοῦ Καίσαρος* (δὲν πειράζει, μελέτα· κατὶ σοῦ εὔχομαι ἐπιτυχίαν!) *Γερμανόπαιδα, Βασιλέα τῶν Δασῶν* κτλ. κτλ.

Βασίλειον τὸν Βοσκιαγροκτόνον, Ἀκτῖνα Ἡλίου (βραβεῖα ἔστειλα.)

Ἀθάνατον Δόξαν, Ἐγγλεζάκι, Μεσσηνιακὴν Ἀκτήν, Χρυσαυγήν (ἔστειλα, εὐχαριστῶ.)

Αὐτοκράτειραν τοῦ Βυζαντίου, Ἐθνικὴν Ἀναγέννησιν, Ἑλληνικὸν Αἷμα, Ἥρωα τῆς Γραβιᾶς (ἔλαβα, εὐχαριστῶ.)

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***14ην Μαρτίου***, θἀπαντήσω εἰς τὸ προσεχές.

Τὸ πρότιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶνε ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΝΕΟΣ Τιμοκατάλογος
Καταργῶν πάντα προηγούμενον

23 ΤΟΜΟΙ 23
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ
ΤΗΣ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1894—1916)

3 *Τόμοι:* τῶν ἐτῶν *1894, 1895, 1896* ἕκαστος ἄδετ. δρ .3—Χρυσόδ. δ. 6.

9 *Τόμοι:* τῶν ἐτῶν *1897* ἕως *1905* ἕκαστος ἄδετ. δ. 7—Χρυσόδ. δ. 10.

11 *Τόμοι:* τῶν ἐτῶν *1906* ἕως *1916*. ἕκαστ. ἄδετ. δρ. 8.—Χρυσ. δ. 11.

Αἱ ἄνω τιμαὶ εἶνε διὰ τοὺς παραλαμβάνοντας τοὺς τόμους ἐκ τοῦ Γραφείου μας. Οἱ παραγγέλλοντες νὰ σταλοῦν ταχυδρομικῶς, πρέπει νὰ προσθέτουν διὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου λεπτὰ 50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρ. 1,50 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Συνέχεια τοῦ 162ου Διαγωνισμοῦ Δεκεμβρίου-Μαρτίου

Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 11ης Ἰουνίου.

198. Λεξίγριφος

Τὸ πρῶτόν μου εἶνε θεά,
Ἄρθρον τὸ δεύτερόν μου,
Τἄλλο ὀστοῦν· καὶ τὄλον
Θὰ ἰδῇς στὸ σύνολόν μου
Ἐνδόξου καὶ ἀρχαίου
Ναυάρχου Ἀθηναίου.

Ἐσταλη ὑπὸ Ἀγγ. Π. Ταστσεκλῆ

199. Στοιχειόγριφος

Ἀπ' τὰς Τέχνας εἶμαι μία,
Ὑψηλή, ὡραία, θεία.
Καὶ ἂν μ' ἔχῃς, εὐτυχία!
Τώρα μ' ἀποκεφαλίζεις;
Ἄδικα μὲ βασανίζεις;
Γιατί, ἂν μ' ἔχῃς, θὲν κερδίζεις.

Ἐσταλη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στέμματος

200. Διπλοῦς Στοιχειόγριφος

Εἶνε πόλις τῆς Ἑλλάδος
Τὸ κεφάλι ἂν τῆς ἀλλάξῃς,
Εἰς τὴ σφαῖρά μας σημεῖον,
Φίλε λύτα, θὰ κυτάξῃς.
Κι' ἂν θελήσῃς τοῦ σημείου
Νὰ φαιρέσῃς τὸ κεφάλι,
Κάποιο ἐπίθετο θὰ κάμῃς
Πάγκοινο νὰ ἐπροβάλῃ.

Ἐσταλη ὑπὸ τῆς Μαρίας Κ. Καμβύσα(*)

201. Τρίγωνον

* * * * * * = Πόλις τῆς Αἰγύπτου.
* * * * * = Ἔντομον.
* * * * = Οὐράνιον φαινόμενον.
* * * = Αἰσθητήριον.
* * = Ἀντωνυμία.
* = Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ἐσταλη ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατείρας τοῦ Βυζαντίου

202. Ἀστροσδόκητον

Τί ἔκαμεν ὁ Χριστόφορος Κολόμβος μόλις ἐπάτησε τὸ ἕνα του πόδι εἰς τὴν Ἀμερικήν;

Ἐσταλη ὑπὸ τῆς Συριανῆς Ἀδρας

* Καὶ τὸ Ψαροκόκκαλον τοῦ θου φύλλαδίου εἶνε τῆς Μαρίας Καμβύσα, καὶ ὄχι Κουβαρᾶ, ὡς ἐτυπώθη κατὰ λάθος.

203. Μεταγραμματισμὸς

Ἂν, χωρὶς νὰ μὲ πειράξῃς,
Τὸν λαιμό μου μόνο ἀλλάξῃς,
Ἀπ' τὰς νήσους θὰ μὲ βγάλῃς
Κ' εἰς τὰ ζῶα θὰ μὲ βάλῃς.

Ἐσταλη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἀναγεννήσεως

204—208. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος, *πάντοτε τοῦ αὐτοῦ*, εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων, δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν, ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ, ἄλλαι τόσαι λέξεις:

πόνος, φόνος, νοῦς, γναφεύς, νάμα.

Ἐσταλη ὑπὸ Ι. Κ. Τσιμηνάκη

209. Ἀκροστιχίς

Τῶν ἑπομένων λέξεων ἂν πάρῃς τὸ κεφάλι, Θηρίον ἀγριώτατον ἀμέσως θὰ προβάλῃ.

1.—Γνωστὸν ὡς θηλητήριον.
2.—Ζωγράφος τοῦ Ὡραίου.
3.—Ἓν φάρμακον σωτήριον.
4.—Μιὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
5.—Ποτὲ ἐδῶ ἰσνότατον.
6.—Καὶ ζῶον.., γυστικώτατον.

Ἐσταλη ὑπὸ τοῦ Διάττοντος Ἀστέρος

210. Φωνηεντόλιπτον

Σφρ - πσν - * - σγ - κρπ

Ἐσταλη ὑπὸ Κωνστ. Νικολαρεΐζη

211. Ἀρίφος

αφ
βολ αφ αφ 0' αφ αφ τῶν
αφ

Ἐσταλη ὑπὸ τοῦ Ἄρεως

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τῶν φύλλων 51 καὶ 52

646. Σινική (σλ, νίκη.)—647. Χρυσός-Χρύσης.—648. Νέσσος - Νέστος.

649. Μ Ι Ν Ω Σ
Μ Υ Κ Η Σ
Κ Α Σ Ο Σ
Κ Ρ Ι Ο Σ
Δ Α Ϟ Ι Α
Π Ρ Α Γ Α

650 - 654. Διὰ τοῦ Χ: *ἄχθος, χάρις, ἴχνος, τροχός, πίχος.*—655. Τὸν εἶχε θεῖον, ἤτοι πρῶτον ἐξάδελφον τῆς μητέρας του.—656. ΧΡΝ - ΦΔ. (Χράνου φείδου.) ΕΟ - ΕΟΥ (Θεὸν Σέδου.) ΧΕίρ, ΡΟδος, ΝΕμεσις, ΦΟλίη, ΔΥσις.—657. Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις ἔνοι εἰσίν.—658. *Μετὰ Θεόν, ἡ Πατρίς.* (μὲ τᾶ θε - ὖν ὑπ' ἄ τρίς.)

659. Πύρρος - Ἤπειρος.—660. Τῆλος - Τῆνος.—661. Ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα.

662.
Σ
Π Α Ν
Κ Ι Μ Ω Ν
Μ Υ Κ Ο Ν Ο Σ
Ε Λ Ι Σ Σ Α Β Ε Τ

663. *Ἀνάγκα καὶ Θεοὶ πείθονται.* (Ἡ ἀνάγνωσις κατὰ στήλας, ἐκ τῶν κάτω κ' ἐκ τῶν ἄνω ἐναλλάξ.)—664. ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ (ράσον, γλάρος, ἔστις, στοά, Τίτος, λίρα, ἰστός, νότος.)—665—669. Διὰ τοῦ Φ: *δῆρις, φάρος, φύκος, φωνή, φακός.*—670, ΩΡΟΣ (Ὠκεανός, Ρῆνος, Ὠράειος, Σικελία.)—671. Καινούργιο εἶνε τὸ κάσκινο - ψηλὰ εἶνε κρεμασμένο.—672. *Ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἑνώσει* (Ι εἰς γῖ σ' ἐν - τι ἐν ὡς - ι.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[Ἡ λέξις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα τῶν 8 στιγμῶν λεπτὰ 10, διὰ δὲ τοὺς συνδρομητάς μας λεπτὰ 5 μόνον· μὲ π α χ έ α στοιχεῖα τὸ διπλάσιον, καὶ μὲ κ ε φ α λ α ῖ α τὸ τριπλάσιον. Ἐλάχιστος ὅρος 15 λέξεις, δηλαδὴ καὶ αἱ ὀλιγώτεραι τῶν 15 πληρώνονται ὡς νὰ ἦσαν 15. Ὁ χ ω ρ ι σ τ ὸ ς σ τ ί χ ο ς, ἔστω καὶ ἀπὸ μίαν λέξιν, μὲ κεφαλαῖα ἢ παχέα ἢ ἁπλᾶ στοιχεῖα τῶν 8 στιγμῶν, ὑπολογίζεται ὡς ἓξ λέξεις ἁπλαῖ.—Αἱ μὴ συνοδευόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου ἀγγελίαι δὲν δημοσιεύονται.)

[ΙΖ'—66]

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ
Ὑποψήφιος γιὰ τὰ ΠΡΩΤΕΙΑ

ΟΙ ΛΥΤΑΙ

ΤΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

ὅσων αἱ λύσεις, ἀδιακρίτως φυλλαδίου ἐλήφθησαν ἀπὸ 8—14 Μαρτίου

ΑΘΗΝΩΝ: Ἰω. Πελεκάνος, Κ. Λ. Πεσταρίνης, Α. Ι. Καρούζος, Σ. Π. Νικολαΐδης, Ἐπεσμένος Ἀόρδος, Ι. Μ. Ράπτης, Β. Α. Ἀλεξόπουλος, Ἑλληνόπουλο, Αλ. Γ. Μιχόπουλος, Ἑλένη Π. Βάλβη, Αθρ. Βασιλάτος, Σοφία Κιγάτου, Δ. Κλαδᾶς, Γ. Χ. Ἀλεξάκης, Π. Π. Καρανίκας, Θ. Γ. Γιαννουλόπουλος, Γεωμανόκαις, Γ. Ε. Ὄλσεν, Νικηφόρος Οὐρανός, Θ. Ηλ. Φουστάνος, Κ. Λαγανᾶς, Π. Ἀθηναῖος, Αν. Ι. Ζάχος, Αἰκ. Ναπολέοντος, Ἔφηβος Ἑρμῆς, Ἰωάννα Θ. Μπάρκα, Π. Γ. Μιχόπουλος, Καλλιανάντζαρος, Ν. Μ. Βαλέρης, Νίτσα Γ. Μιχοκούλου, Δ. Μ. Νικολαΐδης, Ὁδοιπόρος. Δ. Γ. Ζάρβανος, Ζωὴ Ἠπίτη.

ΑΓΙΟΥ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ: Ν. Κ. Ἀλπάκης, Κ. Δ. Τριανταφύλλου,

ΒΟΛΟΥ: Κ. Γ. Παπαγεωργίου, Κατίνα Γ. Γιανναχοπούλου, Ἀρ. Φαλούκας, Β. Κουτσουβέλης, Τάκης Παρασκευόπουλος,

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ: Ἰσ. Ν. Σιδηρόπουλος,

ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ: Εὐθ. Σ. Παναγιωτόπουλος

ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ: Ηλ. Κοφίνας,

ΚΑΛΑΜΩΝ: Χ. Κ. Πτωχούλης.

ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ: Θέμις Θ. Ἰωαννίδου, Ν. Γ. Τσικρίκης,

ΚΟΡΙΝΘΟΥ: Ἀνασ. Σ. Παπαδόπουλος

ΛΑΡΙΣΣΗΣ: Δ. Κ. Δελακῶτσος

ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ: Ἑλένη Θ. Τσουμάκη,

ΝΑΥΠΛΙΟΥ: Ὀλυμπία Γεωργιάδου, Εὐάγ. Κωστόπουλος,

ΝΕΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ: Ἰω. Α. Καλαμάτας,

ΠΑΤΡΩΝ: Ἰσμήνη Ι. Χαραλάμπη, Ἀχ. Ι. Πλατυμέσης, Δελὲς Π. Νικολόπουλος, Νίνα Χ. Τριάντη, Π. Χ. Τριάντης, Ἑλλη Χ. Τριάντη, Γ. Θ. Γεωργόπουλος,

ΠΕΙΡΑΙΩΣ: Γεωρ. Εμ. Μερτζάνης, Θ. Δ. Σακελλαρόπουλος, Αν. Γ. Χατζῆς, Κ. Α. Κοφτερός, Δ. Κ. Μανιάτης, Θ. Ν. Ζωγράφος, Δ. Α. Μεταξᾶς, Ι. Κ. Κούρατλης, Στ. Δ. Σιωτᾶς Ι. Κ. Καραντινός.

ΠΥΡΓΟΥ: Π. Π. Πετρόπουλος, Κ. Αθ. Παπακωνσταντίνου

ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ: Θ. Γ. Παυλόπουλος,

ΧΑΛΚΙΔΟΣ: Μάρθα Α. Λαζαρίδου, Ν. Α. Λαζαρίδης, Αγ. Σ. Ἀργυρόπαις, Γ. Δ. Λάμπρου, Γ. Α. Ζανιάκος, Θ. Ζ. Μικρός, Ζ. Δ. Παπαζαχαρίου, Εὐάγ. Σ. Ἀνθίμου, Γ. Δ. Νάκος.

ΤΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

Ὅλων τῶν ἀνωτέρω τὰ ὀνόματα ἐτέθησαν εἰς τὴν Κληρωτίδα καὶ ἐκληρώθησαν οἱ ἑξῆς τρεῖς: ΕΛΕΝΗ Π. ΒΑΛΒΗ ἐν Ἀθήναις, ΓΕΩΡΓΙΟΣ Θ. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ἐν Πάτραις, καὶ ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ζ. ΜΙΚΡΟΣ ἐν Χαλκίδι, οἱ ὁποῖοι ἐνεγράφησαν διὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ

Ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ κ. Γρ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ (*Φαίδωνος*), *ἀπαραίτητα εἰς κάθε Ἑλληνικὴν Βιβλιοθήκην, μένουν ἀκόμη ἐλάχιστα ἀντίτυπα:*

τῶν «Διηγημάτων» (*Δευτέρας καὶ Τρίτης Σειρᾶς*) *τῆς «Μαργαρίτας Στέφα»* (*μυθιστορήματος*), *τοῦ «Κακοῦ Δρόμου», τοῦ «Θεάτρου»* (*Πρώτου καὶ Δευτέρου Τόμου*), *τοῦ «Κόκκινου Βράχου* (*μυθιστορήματος.*)

Ἤτοι ἑπτὰ βιβλία, ἕκαστον τῶν ὁποίων τιμᾶται **δραχ. 3.** *Καὶ τὰ ἑπτὰ μαζί,* **δραχ. 20.**

Πᾶσα παραγγελία ἀπ' εὐθείας: ***πρὸς τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλον, ὁδὸς Εὐριπίδου 38, Ἀθήνας.***

Τύποις ***ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΑΑΖΟΥΔΑΚΗ—Εὐριπίδου 3 Ἀθῆναι***